

Jaarstukken 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1 Jaarverslag	6
Organisatie	6
1.1.1 Bestuurlijke structuur	6
1.1.2 Organisatiestructuur van Stadsbank Oost Nederland	8
1.1.3 Werkgebied	9
1.2 Bericht van het Dagelijks Bestuur	10
1.2.1 Doelstelling van Stadsbank Oost Nederland	10
1.2.2 Bestuur	11
1.2.3 Dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland	11
1.3 Bedrijfsvoering	12
1.3.1 Autonome ontwikkelingen	12
1.3.2 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	13
1.4 Programmaverantwoording	13
1.4.1 Programma: Algemeen Bestuur	14
1.4.2 Programma: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	17
1.5 Verplichte paragrafen	26
1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	26
1.5.2 Onderhoud kapitaalgoederen	33
1.5.3 Financiering	34
1.5.4 Verbonden partijen	35
1.5.5 Bedrijfsvoering	35
2 Jaarrekening	38
Balans per 31 december	38
Overzicht van baten en lasten	39
2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	39
Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	40
2.3.1 Activa	40
2.3.2 Passiva	41
2.4 Toelichting op de balans	43
2.4.1 Activa	43
2.4.2 Passiva	47
2.4.3 Niet uit de balans blijken de verplichtingen	52
2.4.4 Gebeurtenissen na balansdatum	53
2.5 Toelichting op de baten en lasten	53

2.5.1 Algemeen Bestuur	54
2.5.2 Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	57
2.5.3 Incidentele baten en lasten	57
2.5.4 Toelichting resultaat voor en na bestemming	57
2.6 Sisa	58
3 Overige gegevens	59
3.1 Controleverklaring	59
3.2 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening en resultaatbestemming	64
4 Bijlagen	65
Categoriale indeling rekening	65
Programmarekening	65
Indeling BBV-voorschriften 2018	65
4.2 Berekening van de afrekening met de deelnemende gemeenten over het jaar 2019	67
4.3 Afrekening Bestaanskosten 2019	68
4.4 Statistische gegevens	69

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland (SON). De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag 2019, de jaarrekening 2019 en een aantal bijlagen. Inhoudelijk bevatten deze jaarstukken uitvoeringsgegevens over de schulddienstverlening. Het beleid met betrekking tot de schulddienstverlening is - in lijn met de WGS (Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening) - een (individuele) verantwoordelijkheid/bevoegdheid van de 22 in de SON deelnemende gemeenten.

De SON is één van de grootste schuldhulpverlenende organisaties van Nederland en heeft een professioneel en traditioneel productaanbod. In 2019 heeft de SON prioriteit gegeven aan het anticiperen op recente maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. Vanuit de positie van uitvoeringsorganisatie wordt ingezet op een modernisering van de basis van de schuldhulpverlening, met als doelstelling om mensen met financiële problemen beter, sneller en effectiever te helpen tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Deze ambitie wordt in 2020 voortgezet, waarbij de deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling de financiële en inhoudelijke kaders bepalen en daarmee ook de ontwikkelruimte en reikwijdte van de SON.

Enschede, 31 maart 2020

Dhr. A. Kampman

Voorzitter Dagelijks Bestuur

1 Jaarverslag

Organisatie

Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling, die voor de burgers van 22 gemeenten in Twente en de Achterhoek werkzaam is op het gehele terrein van de schulddienstverlening. De 22 aangesloten gemeenten zijn organisatorisch verdeeld over vijf gebiedsteams. De hoofdlocatie van de organisatie is gevestigd in Enschede. Daarnaast vindt de dienstverlening plaats zoveel mogelijk dichtbij de klant op werklocaties in de aangesloten gemeenten.

Kerngegevens Stadsbank Oost Nederland		
Algemeen	2019	2018
Aangesloten gemeenten	22	22
Werkgebieden	5	5
Inwoners werkgebied *	904.107	902.574
Huishoudens *	395.113	392.030

* Demografische kerncijfers per gemeente 2019, CBS.

1.1.1 Bestuurlijke structuur

Algemeen Bestuur

Elke aangesloten gemeente wijst uit haar college één lid aan voor het Algemeen Bestuur. Elk lid van het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering één stem. De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn openbaar.

Het Algemeen Bestuur heeft in 2019 twee keer vergaderd.

De samenstelling van het Algemeen Bestuur is per 31 december 2019 als volgt:

Het Algemeen Bestuur

Gemeente	Lid	Gemeente	Lid
Aalten	Dhr. J. Wikkerink	Lochem	Dhr. H. van Zeijts
Almelo	Dhr. A. Maathuis	Losser	Mevr. A. Prins
Berkelland	Dhr. G. Teselink	Montferland	Dhr. W.G.H. Sinderdink
Borne	Dhr. M.J.R. Kottelman	Oldenzaal	Dhr. R.G.H. Christenhusz
Bronckhorst	Dhr. E. Blaauw	Oost Gelre	Dhr. J. Hoenderboom
Dinkelland	Mevr. I. Duursma	Oude IJsselstreek	Dhr. P. van de Wardt
Enschede	Dhr. A. Kampman	Rijssen-Holten	Dhr. B.D. Tijhof
Haaksbergen	Dhr. A.R. Peppelman	Tubbergen	Mevr. H.M.N. Berning
Hellendoorn	Mevr. G.J. Overmeen-Bakhuis	Twenterand	Mevr. M. van Abbema
Hengelo (Ov)	Mevr. M.A. ten Heuw	Wierden	Dhr. N. Kortenhoeven
Hof van Twente	Dhr. P. v. Zwanenburg	Winterswijk	Dhr. D.W. Aalderink

Dagelijks Bestuur

De leden van het Algemeen Bestuur benoemen uit hun midden het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit acht leden. Statutair maken de Algemeen Bestuursleden van de gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo deel uit van het Dagelijks Bestuur.

Elk lid van het Dagelijks Bestuur heeft in de vergadering één stem. Bij het staken van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2019 zes keer vergaderd.

Het Dagelijks Bestuur

Naam	Functie
Dhr. A. Kampman	Voorzitter
Dhr. D.W. Aalderink	Vice-voorzitter
Mevr. M.A. ten Heuw	Lid
Mevr. G.J. Overmeen-Bakhuis	Lid
Dhr. R.G.H. Christenhusz	Lid
Dhr. A. Maathuis	Lid
Dhr. E. Blaauw	Lid
Dhr. P. v. Zwanenburg	Lid

De heer A. Kampman is voorzitter van het Dagelijks Bestuur.

De heer P. Lage Venterink, Hoofd afdeling Juridische Zaken en Beleid, sector Sociaal bij de gemeente Hengelo, is secretaris van het bestuur.

Platform

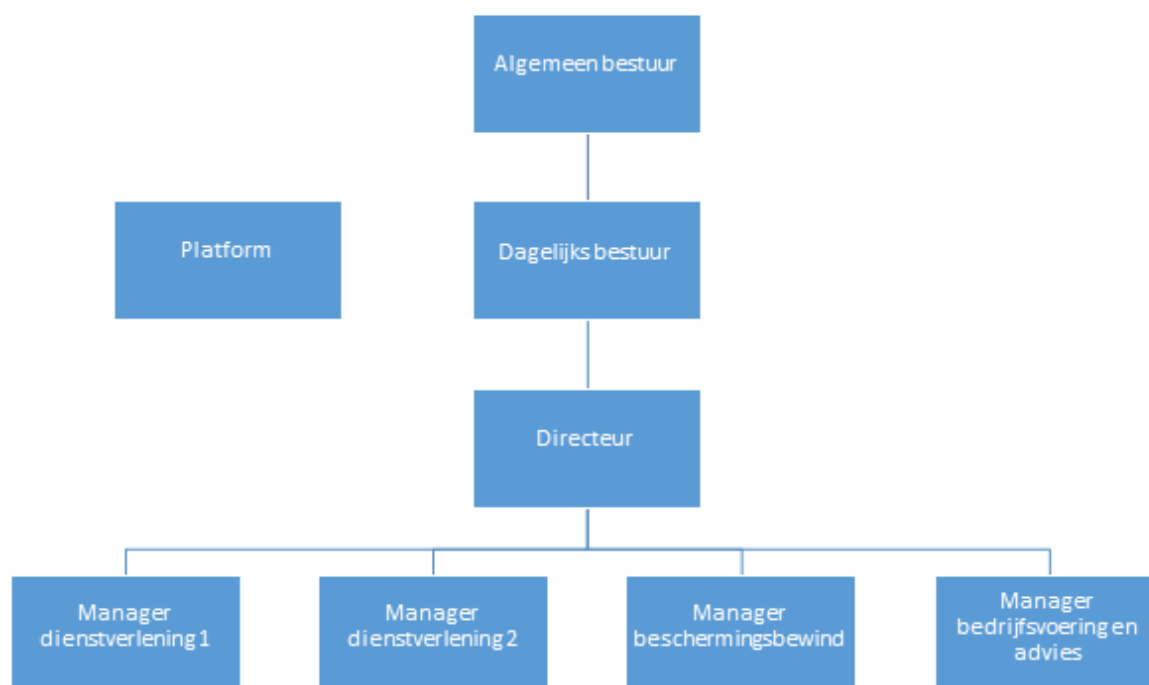
Het Platform is een permanente ambtelijke adviescommissie aan zowel het bestuur als de directeur van de bank. Het Platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de directie inzake het beleid en de bedrijfsvoering van de bank.

De voorzitter van het Platform wordt door het Algemeen Bestuur benoemd en neemt als adviseur deel aan de vergaderingen van zowel het Algemeen als het Dagelijks Bestuur. Mevrouw J. Jonker, Hoofd Uitvoering Sociaal Domein bij de gemeente Almelo, is voorzitter van het Platform.

De vergaderingen worden in principe gepland vlak voor bestuursvergaderingen met de mogelijkheid om ook tussendoor vergaderingen in te plannen. In het jaar 2019 hebben 4 vergaderingen plaatsgevonden.

Het jaar 2019 stond onder andere in het teken van de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in verband met gegevensuitwisseling (preventie), innovaties binnen de schuldhulpverlening van de Stadsbank en beschermingsbewind. Daarnaast vonden er presentaties plaats van onder andere BudgetZorg en meerderjarigenbewind.

1.1.2 Organisatiestructuur van Stadsbank Oost Nederland

Bestuurs- en organisatiestructuur Stadsbank Oost Nederland per 31-12-2019

1.1.3 Werkgebied

Het werkgebied van de bank bestaat uit de 22 bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten.

De deelnemende gemeenten van Stadsbank Oost Nederland zijn als volgt ingedeeld in 5 gebiedsteams:

Gebiedsteams	
Team	Gemeente
Enschede Oost-West	Enschede-Oost, Enschede-West, Haaksbergen, Losser.
Enschede Noord-Zuid-Centrum	Enschede-Noord, Enschede-Zuid, Enschede-Centrum.
Hengelo	Borne, Dinkelland, Hengelo, Hof van Twente, Oldenzaal, Tubbergen.
Almelo	Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand, Wierden.
Achterhoek	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk.

1.2 Bericht van het Dagelijks Bestuur

1.2.1 Doelstelling van Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank is dé schulddienstverlener in Twente en de Achterhoek. Onze kernwaarden zijn: omgevingssensitief, transparant, innovatief en klantgericht

Als deskundige en betrouwbare dienstverlener zijn wij een steun en toeverlaat voor mensen met financiële problemen. Ons doel is het creëren van financiële stabiliteit. Dit leveren we op maat, vanuit klantgerichte en transparante professionele dienstverlening. Samen met de klant werken we aan een nieuw en reëel toekomstperspectief.

Als uitvoeringsorganisatie concentreren wij ons op het leveren van kwalitatief goede dienstverlening. *‘Wij vinden samen de beste oplossing’*. Met onze inhoudelijke expertise en gezamenlijke passie streven we er continu naar een toonaangevende organisatie te zijn. Een organisatie die toegevoegde waarde levert, aangesloten op de actuele wens van onze klant en opdrachtgever. Met innovatie oplossingen bewegen wij mee met deze wens en verlagen de drempel tot schulddienstverlening.

Er zijn integrale klantteams ingericht, die per regio een gebiedsteam vormen. De werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en het zoveel mogelijk werken op locatie. De gebiedsteams worden ondersteund door een centrale administratieve backoffice en een centrale beleidsadvies eenheid.

In een brief van 9 december 2019 heeft de Rechtbank Overijssel aangegeven dat de Stadsbank voorlopig niet meer zal worden benoemd in nieuwe zaken als bewindvoerder, tot in ieder geval 27 maart 2020 (later gewijzigd naar 1 maart 2020). Reden hiervoor is dat de Stadsbank gevraagde gegevens van 26 cliënten niet tijdig bij het bewindsbureau van de rechtbank heeft ingediend. Naast de Stadsbank hebben overigens ook andere bewindvoerders een vergelijkbare sanctie gekregen. Eind 2019 ontving de Stadsbank ook een brief van de Rechtbank Gelderland, waarin deze aangaf het voorbeeld van de rechtbank Overijssel te volgen.

Op woensdag 18 december 2019 heeft een extra vergadering van het Dagelijks Bestuur van de Stadsbank plaatsgevonden met bovengenoemde als onderwerp van gesprek. Het Dagelijks Bestuur heeft daarin besloten dat de Stadsbank tot 1 oktober 2020 geen nieuwe cliënten voor bewind meer zou aannemen. Dit om de tijd te nemen om orde op zaken te stellen. Deze maatregel leidt in 2020 tot omzetverlies. Wij komen hierop terug in de financiële stukken m.b.t. het jaar 2020.

Over de ontstane situatie zijn zowel de leden van het Algemeen Bestuur als de individuele gemeenten geïnformeerd. In het jaar 2020 wordt door de Stadsbank het vervolg van deze situatie intensief besproken, nauwlettend gevolgd en waar relevant van passende acties voorzien.

Na balansdatum is het COVID-19 (Corona) virus opgetreden, dat in 2020 maatschappelijk gezien een grote impact heeft. Het virus heeft voor de procesgang en de cijfers in de Jaarrekening 2019 geen financiële gevolgen. De continuïteit van de Stadsbank wordt door het virus niet bedreigd. De directie en het management van de Stadsbank hebben in de bedrijfsvoering passende maatregelen getroffen en richtlijnen ingesteld om de voortgang van de processen en de dienstverlening naar klanten en opdrachtgevers op hetzelfde niveau te continueren. Hierbij worden de (landelijke) richtlijnen van het RIVM gevolgd.

De bank is lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), de belangenvereniging van gemeentelijke kredietbanken, publieke instellingen en bedrijven die mensen met schulden helpen. Daarnaast is de bank aangesloten bij Sociale Banken Nederland (SBN), een samenwerkingsverband van kredietbanken en bij de Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR) te Tiel.

1.2.2 Bestuur

De AB-vergadering op 26 juni stond in het teken van het vaststellen van de Jaarstukken 2018, de Primitieve Begroting 2020 en de Voorjaarsnota 2019, inclusief begrotingswijziging. Daarnaast is kennisgenomen van het verslag 'Financiële Rechtmatigheid en Risicomanagement'.

Tijdens de vergadering op 20 november heeft het Algemeen Bestuur de Najaarsnota 2019 en Primaire Begroting 2020, inclusief begrotingswijziging vastgesteld. Verder zijn de nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen en het voorstel voor de inwerkingtreding per van de WNRA (Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren) per 2020 vastgesteld.

1.2.3 Dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het gemeentelijk beleid ter bevordering van de maatschappelijke participatie van hun burgers. Hierbij wordt geanticipeerd op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein. De dienstverlening van de Stadsbank bestond in 2019 uit:

- Preventie- en voorlichtingsactiviteiten gericht op het voorkomen van financiële instabiliteit en schulden.

- Het geven van advies over het creëren van financiële stabiliteit, het oplossen van schulden en het adviseren over het wegnemen van tekortkomingen die hebben geleid tot de financieel problematische situatie.
- Kredietmogelijkheden aan personen die voldoen aan de “Fido-criteria”. De bank hanteert hierbij maatschappelijk verantwoorde rentepercentages.
- Budgetbeheer ter borging van de stabiliteit in de betaling van primaire lasten van het huishouden en ter ondersteuning van het herstel van de financiële zelfredzaamheid, zodat (verdere) schulden kunnen worden voorkomen.
- Meerderjarigenbewind aan personen die blijvend niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Voorliggende voorziening voor meerderjarigenbewind aan personen die tijdelijk niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren (BudgetZorg).
- Bemiddeling tussen schuldenaar en schuldeisers om tot een minnelijke schuldregeling te komen en ter voorkoming van maatschappelijke uitval.
- Beheer minnelijke regelingen ter borging van een minnelijke regeling en ter ondersteuning van een eventuele re-integratie op de arbeidsmarkt.
- De afgifte van de verklaring en het ondersteunen bij het opstellen van het verzoekschrift conform de Faillissementswet inzake de toelating tot de wettelijke schuldsanering.
- De samenwerking met en inzet van vrijwilligers in de schuldhulpdienstverlening.

Bovendien zet de bank haar expertise en capaciteiten in om maatwerkdiensten te leveren aan de aangesloten gemeenten, met name in de vorm van diensten op locatie en projecten.

1.3 Bedrijfsvoering

1.3.1 Autonome ontwikkelingen

Het aantal indicatiestellingen is gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar (2019: 2.120; 2018: 2.014). Het aantal geopende budgetbeheerrekeningen is gestegen ten opzichte van 2018, met 14,0%. Het aantal schuldregelingsovereenkomsten is in vergelijking met 2018 afgenomen met 13,4%.

Het aantal cliënten beschermingsbewind is in 2019 toegenomen (actief per 31-12-2019: 1.219; actief per 31-12-2018: 1.195).

Het aantal verstrekte kredieten is in 2019 met 10,1% toegenomen.

1.3.2 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Om de doelmatigheid en de rechtmatigheid te borgen zijn door de organisatie de volgende maatregelen getroffen:

1. *Doelmatig aanwenden financiële middelen* - Afsluiten van kortlopende inkoopcontracten en verdergaande digitalisering en automatisering van processen. Bij het afsluiten van flexibele arbeidscontracten rekening houden met de autonome ontwikkelingen van de dienstenaafname.
2. *Inzicht in de doelmatigheid* - Koppeling van het dienstenaanbod aan formatie en exploitatie. Door middel van een dashboard op medewerkersniveau inzicht geven in de ontwikkelingen van de sturingsindicatoren van de primaire processen. Tweemaandelijks op managementniveau rapporteren over de formatieve en financiële situatie en ontwikkeling van de Stadsbank.
3. *Doelmatige verkrijging van middelen* - De overtollige middelen worden overeenkomstig het Treasurystatuut in een deposito gehouden bij ABN-AMRO met een rente typische looptijd van 3 maanden.
4. *Inzicht in de rechtmatigheid* - De interne controle is uitgewerkt, conform het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Controleprotocol van de bank. Op basis hiervan verricht de accountant een interim-controle in het najaar en rapporteert hierover in de Managementletter aan het management en het Dagelijks Bestuur. Daarnaast maakt de accountant een Verslag van Bevindingen, naar aanleiding van de controle van de jaarrekening.

Rechtmatigheid- en kwaliteitscontrole

Gedurende het jaar worden steekproefsgewijs controles verricht door het team Advies & Control van de afdeling Bedrijfsvoering & Advies.

Alle bedrijfsprocessen worden zo efficiënt mogelijk en volgens de voorschriften uitgevoerd. De medewerkers van de bank maken hierbij gebruik van diverse instructies en handleidingen. De kwaliteitscontrole vindt op verschillende inputgegevens en sturingsindicatoren plaats. Afwijkingen van de norm worden geregistreerd en hierover wordt gerapporteerd naar de betrokkenen. Naar aanleiding hiervan kunnen herstelacties plaatsvinden. Indien van toepassing worden de (werk)processen hierop aangepast.

1.4 Programmaverantwoording

De programma verantwoording over het jaar 2019 voldoet aan de huidige voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aan verbonden partijen van de lokale overheid stelt.

De bank kent twee programma's: het programma *Algemeen Bestuur* en het programma *Financieel – maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen*.

Het programma *Algemeen Bestuur* heeft betrekking op het 'besturen' van de bank door het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de niet product- of dienstverlening-gerichte ontwikkelingen binnen de bank met het oog op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering.

In het programma *Financieel – maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen* zijn alle 'primaire' producten en diensten van de bank opgenomen.

1.4.1 Programma: Algemeen Bestuur

Resultaten

Het programma *Algemeen Bestuur* omvat de bestuursproducten: *bestuursorganen* en *bestuursondersteuning*. Ook behoren tot het programma Algemeen Bestuur de niet product-/ dienstverleningspecifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

Bestuursorganen

Het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur geven sturing aan- en reageren op de bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Deze sturing is steeds gericht op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering bij de bank.

Bestuursondersteuning

Het management legt door middel van de *Voorjaarsnota 2019* en de *Najaarsnota 2019* periodiek verantwoording af aan het bestuur over het gevoerde beleid en de verzorgde dienstverlening.

Gerealiseerde activiteiten

Communicatie

1. Bestuur

Het Algemeen Bestuur heeft in 2019 twee keer vergaderd. Het Dagelijks Bestuur heeft in 2019 6 keer vergaderd.

2. Platform

Het Platform heeft in 2019 4 keer vergaderd. Het Platform wordt terzijde gestaan door de directie en wordt ambtelijk ondersteund.

3. Informatievoorziening

De in de SON deelnemende gemeenten worden via hun vertegenwoordiger in het Algemeen Bestuur tussentijds geïnformeerd door middel van de *Voorjaarsnota 2019* en de *Najaarsnota 2019*, inclusief de wijziging van de begroting.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de directeur, die wordt bijgestaan door een Managementteam. De focus ligt op het ‘werken in het zicht van de deelnemende gemeenten’ en de deelname aan de lokale netwerkstructuren binnen een gemeente, die bijdragen aan de nieuwe antwoorden die gemeenten formuleren voor de opgaven in het sociale domein.

De werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op basis van maatwerk, zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant.

Personeelsbeleid

Activiteiten 2019

Naast reguliere P&O-werkzaamheden is er in 2019 gewerkt aan onderdelen uit het P&O-beleid dat gericht is op vakmanschap, vertrouwen, verantwoordelijkheid en vrijheid. Dit is vertaald naar vijf speerpunten: duurzame inzetbaarheid, verzuimreductie, vakmanschap, medewerker aan zet en P&O als strategisch partner. In 2019 lag de focus met name op de volgende onderdelen:

- De voorbereiding participeren in een projectgroep, om de uitvoering en de transitie naar de WNRA (Wet normalisering rechtspositie ambtenaren) die in 2020 van kracht is geworden goed te laten verlopen.
- De gevolgen van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) en de nieuwe payrollwet in relatie tot het personeelsbestand.
- Uitvoering geven aan het opleidingsplan 2019.
- Werving & selectie van nieuwe collega's.
- Doorlopende aandacht voor verzuimreductie en P&O als strategisch partner.

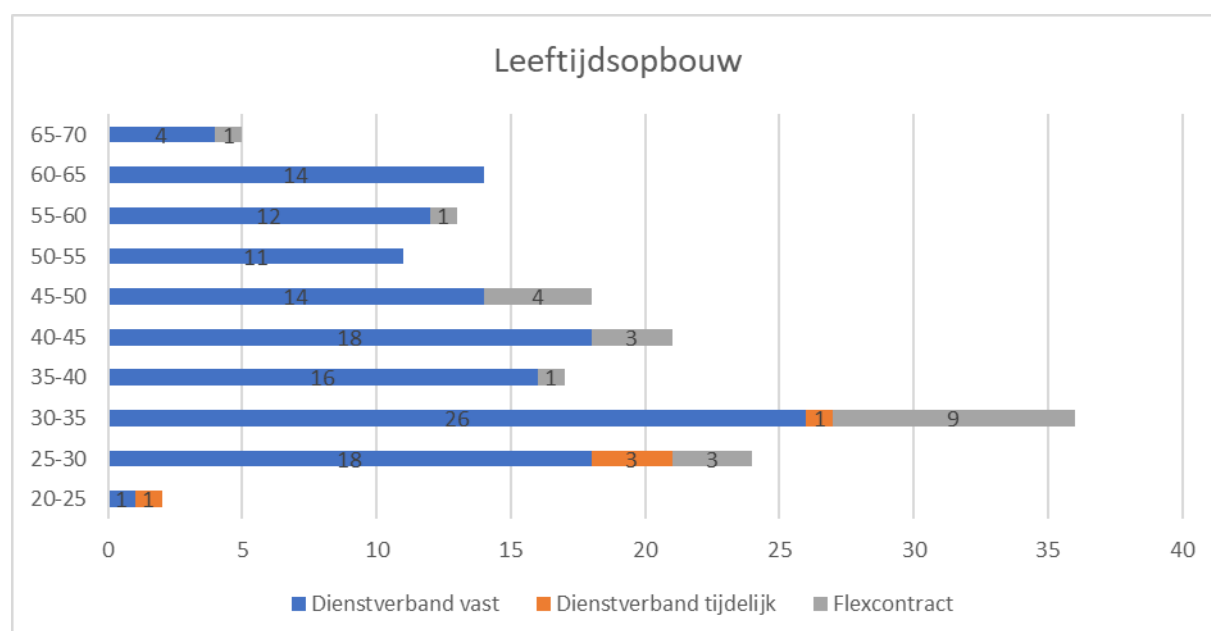
Formatie

Op 1 januari 2020 bedraagt de formatie in totaal 141 fte, waarvan 123 fte met een (tijdelijke/vaste) dienstverband en 18 fte ingehuurd. Het aantal fte's vertaalt zich in 139 medewerkers met een aanstelling (49 mannen en 90 vrouwen) en 22 medewerkers met een flexibel contract (5 mannen en 17 vrouwen). Van de flexibele krachten zijn er 19 medewerkers op uitzend/payrollbasis en 3 medewerkers met een detacheringsovereenkomst. Ten opzichte van begin 2019 is het aantal fte's gestegen. In

januari 2019 bedroeg de totale formatie 135 fte. De toename wordt vooral verklaard door de vervanging van langdurig zieken en het opvangen van de stijging van de dienstverlening (met name aanmelding, intake, opstart budgetbeheer en Budgetzorg). Het aandeel medewerkers met een flexibel contract ten opzichte van het totaal aantal medewerkers komt op 1 januari 2020 uit op 14% (ondergrens = 10%).

Leeftijdsopbouw

In 2019 is de leeftijdscategorie 30-35 het grootst (in totaal 36 medewerkers, zowel met (tijdelijke/vaste) dienstverband als een flexibel contract (payroll/uitzend en detachering). De gemiddelde leeftijd van medewerkers met een aanstelling is 42, bij de medewerkers met een flexibel contract ligt dat op 38. De gemiddelde leeftijd bij de Stadsbank van alle medewerkers is 41 jaar. In onderstaande grafiek is de specifieke leeftijdsopbouw binnen de Stadsbank weergegeven.

Ziekteverzuim medewerkers met een vaste aanstelling

Het gemiddelde verzuimcijfer van 2019 is 4,8%. Dit is hoger dan het gemiddelde ziekteverzuim in 2018 maar lager dan de gemiddelde verzuimcijfers in 2014 t/m 2017. In 2018 was het verzuimpercentage 3,8%. Er is actief ingezet op verzuimreductie in de afgelopen jaren, maar een aantal langdurige ziektegevallen heeft bijgedragen aan stijging van het ziekteverzuim in 2019. In 2019 was de gemiddelde meldingsfrequentie gelijk aan 2018 (per medewerker 1,2).

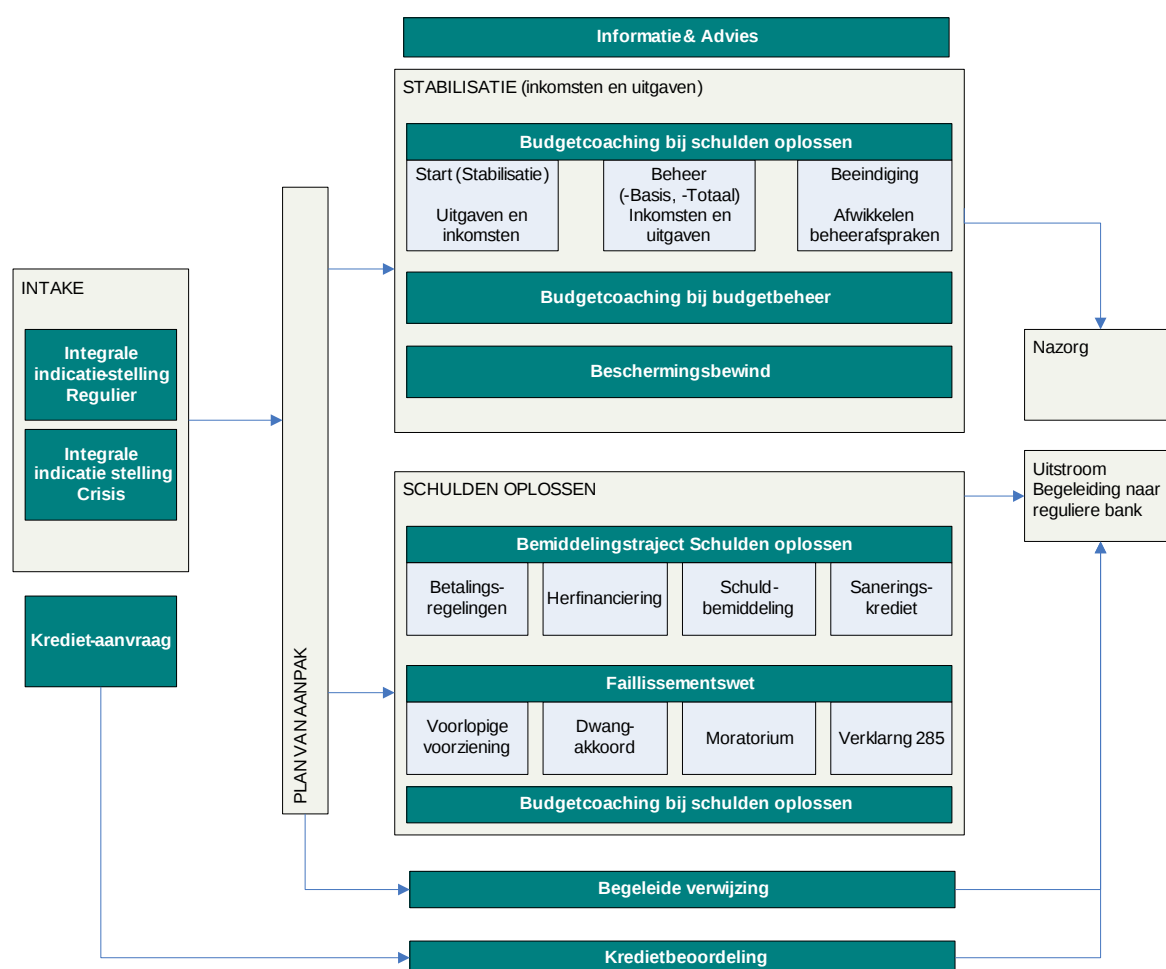
Kosten

Programma 1 (bedragen in €)			
Algemeen Bestuur	2019		2018
	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Lasten	3.509.600	3.843.400	3.920.300
Baten	3.726.900	3.843.400	3.764.300
Saldo	217.300	-	-156.000

1.4.2 Programma: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Het programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen heeft betrekking op alle dienstverlening van de Stadsbank, ter ondersteuning van het beleid van de aangesloten gemeenten.

De dienstverlening en voorzieningen van de bank kunnen als volgt worden onderscheiden:

Het dienstenaanbod van de bank wordt vanuit de hoofdvestiging in Enschede, op werkpleinen en op diverse gemeentelijke locaties verzorgd.

Resultaten

Preventie

De inzet is om instanties en middelbare scholieren beter inzicht te geven in financiën. Schuldpreventie is een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht zijn dat mensen financieel vaardig worden en zich zo gedragen dat zij hun financiën op orde houden. In 2019 zijn afspraken gemaakt met gemeenten en scholen om de voorlichtingen te geven.

Indicatiestelling

Het aantal aanvragen reguliere indicatiestellingen is gestegen van 2.014 in 2018 naar 2.120 in 2019. Het aantal aanvragen crisisinterventie is gedaald van 91 in 2018 naar 66 in 2019. Onder andere door de toepassing van de telefonische scan kan doelmatig worden geïndiceerd en/of doorverwezen.

De gemeenten Rijssen-Holten, Aalten, Oude IJsselstreek en Hengelo verrichten de intake zelf.

Kredietverlening

Het aantal verstrekte leningen is in 2019 ten opzichte van 2018 met 10,1% gestegen. De totaal verstrekte netto kredietsom kwam uit op € 2,2 miljoen, terwijl in 2018 nog sprake was van € 2,0 miljoen.

Het saldo achterstand op leningen is in 2019 met € 3.058 gedaald ten opzichte van 2018 en bedroeg € 293.743. Het percentage van de achterstand ten opzichte van het uitstaande saldo op leningen is afgenomen van 6,5% naar 6,4% per december 2019.

Stabilisatie en herstel financiële huishouding

Er zijn in 2019 1.158 budgetbeheerrekeningen geopend. Dit is een stijging ten opzichte van 2018 met 14,0%.

Het aantal beëindigde budgetbeheerrekeningen bedroeg 1.167 en is ten opzichte van 2018 met 12,8% gedaald.

Het aantal actieve BBR rekeningen per ultimo 2019 was 5.111. Eind 2018 waren er 5.306 actieve BBR rekeningen. Er is sprake van een daling van 195. Het verschil tussen opstart en beëindiging van BBR rekeningen in 2019 bedraagt minus 9 en verklaart slechts een klein deel van het verschil. De overige verklaring moet vooral worden gezocht in de gedeeltelijke doorstroom van BBR naar beschermingsbewind en Budgetzorg, waarbij geen beëindiging BBR in rekening wordt gebracht. Niet elke opstart leidt tot een beëindiging BBR.

In 2019 was sprake van een lichte groei in de aantallen beschermingsbewind (actief per ultimo 2019: 1.219; actief per ultimo 2018: 1.195).

Minnelijk schuldregelen

In 2019 waren er 943 getekende schuldregelingsovereenkomsten. Dit is een daling van 13,4% ten opzichte van 2018.

Er is in 2019 sprake van 442 gerealiseerde bemiddelingen, 63 herfinancieringen en 200 verstrekte saneringskredieten.

In het geval het minnelijke traject geen doorgang vindt, kan er een beroep gedaan worden op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). In 2019 zijn er 291 Verklaringen art. 285 Fw voor toelating tot de WSNP opgesteld. In 2018 was dit aantal 449.

Nazorg

Voor alle klanten die bij Stadsbank Oost Nederland een traject Stabilisatie en/of Schulden Oplossen succesvol hebben afgerond, biedt SON nazorg aan. In 2019 is aan 234 klanten nazorg geboden.

Additionele dienstverlening

Dienstverlening op locatie

In 2019 hebben de medewerkers van de Stadsbank voor wat betreft belangrijke “klantcontacten” op locatie gewerkt in de deelnemende gemeenten. De hoofdlocatie is Enschede, van waaruit de Stadsbank wordt aangestuurd en waar de backoffice activiteiten plaatsvinden. Hier worden ook afspraken gemaakt met klanten en maatschappelijke partners.

Additionele dienstverlening (maatwerk)

Voor 2019 zijn diverse maatwerkafspraken gemaakt met gemeenten voor de uitvoering van additionele dienstverlening.

In de gemeenten Aalten, Dinkelland, Lochem, Montferland, Oldenzaal, Oude IJsselstreek, Tubbergen en Winterswijk zijn (financiële) inloopsprekken verzorgd.

In de gemeente Twenterand wordt op locatie schulddienstverlening op maat aangeboden.

Voor de gemeenten Enschede, Oldenzaal en Tubbergen zijn activiteiten verricht m.b.t. preventie en voorlichting op scholen en vrijwilligersorganisaties.

Gerealiseerde activiteiten

Preventie

De bank heeft voorlichting gegeven op scholen en vrijwilligersorganisaties over de risico's en de gevolgen van verschuldiging.

Indicatiestelling

Voorafgaand aan de feitelijke dienstverlening door de bank wordt een op de klant afgestemd adviesrapport vastgesteld. In deze rapportage wordt opgenomen welke instrumenten het beste kunnen worden ingezet voor de beantwoording van de door de klant gestelde hulpvraag.

Kredietverlening

De kredietverlening is ten opzichte van commerciële banken aan de onderkant van de markt gepositioneerd. Als gemeentelijke kredietbank streven we niet naar een zo groot mogelijke kredietportefeuille, maar richten ons uit maatschappelijk oogpunt op een specifieke doelgroep. Uitgangspunt voor de tarieven is om deze onder de tarieven van de commerciële banken te positioneren.

Het totaalbedrag dat als oninbaar afgeschreven moest worden is gedaald van € 73.800 in 2018 naar € 63.400 in 2019. De daling komt vooral voor rekening van lagere aantallen WSNP, schuldregelingen en overlijden.

Stabilisatie en herstel financiële huishouding

De meeste financiële problemen van klanten zijn het gevolg van een structurele onbalans tussen inkomsten en uitgaven. De zogenaamde primaire lasten, met name huur/hypotheek en energielasten worden veelal als sluitpost van het huishoudboekje gebruikt, met alle negatieve gevolgen van dien, zoals dreigende huisuitzetting, afsluiting van energie e.d.

Door inzet van budgetbeheer is de betaling van de primaire lasten en overige financiële verplichtingen van de klant gewaarborgd. In het geval van betalingsachterstanden kan in overleg met de klant een betalingsregeling worden getroffen. Daartoe wordt een budgetplan opgesteld, waarin balans wordt aangebracht tussen de inkomsten en uitgaven en daardoor weer financieel evenwicht ontstaat.

De klant wordt ondersteund bij de uitvoering van het budgetplan. Zo nodig wordt de klant gewezen op flankerende voorzieningen. Door middel van het bieden van maatwerk wordt gezocht naar een duurzame oplossing voor de klant.

Klanten die aantoonbaar (deskundigenrapport) niet in staat zijn hun financiële huishouding zelfstandig en verantwoord te voeren kunnen in aanmerking komen voor beschermingsbewind, indien mogelijke voorliggende voorzieningen (bijvoorbeeld

Budgetzorg) niet passend zijn. In voorkomende gevallen dient de Stadsbank hiertoe namens de klant een verzoek in bij de rechtbank.

Minnelijk schuldregelen

Door de bank wordt bemiddeld tussen de schuldenaar en diens schuldeisers om tot een regeling van de schulden te komen. Daarbij onderzoekt de bank of door middel van betalingsregelingen over een periode van maximaal vijf jaar of een herfinanciering van de schulden de volledige schuldsituatie kan worden opgelost.

Indien dit niet mogelijk is, wordt gekeken of een saneringskrediet verantwoord is, dan wel dat een schuldbemiddeling tot een oplossing kan leiden.

Er loopt op dit moment een pilot om zoveel mogelijk schuldregelingen door middel van een saneringskrediet af te wikkelen in verband met de vele voordelen. Bij een saneringskrediet is de schuldenaar in één keer van al zijn schuldeisers af en heeft hij nog maar één schuldeiser, de Stadsbank. Dat neemt direct heel veel stress weg. De klant heeft duidelijkheid qua bedrag en looptijd. Aan de andere kant is ook voor de schuldeiser sanering aangenaam, omdat hij direct de boeken kan sluiten.

Een saneringskrediet en een schuldbemiddeling hebben een looptijd van drie jaar. Bij onwillige schuldeisers kan de cliënt een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Stadsbank Oost Nederland ondersteunt de klant hierbij en geeft in voorkomende situaties een verklaring af aan de rechtbank voor toelating tot de WSNP.

Nazorg

Het doel van nazorg is om de recidive te voorkomen. Binnen een jaar na de beëindiging van de aangeboden dienstverlening tracht de bank inzicht te krijgen in de financiële situatie van de klant na het succesvol uitstromen naar het zelfstandig beheren van de financiën. Indien er sprake is van disbalans in de inkomsten en uitgaven, wijst de bank de klant op de mogelijkheden om de financiële situatie in evenwicht te brengen.

Additionele dienstverlening

Dienstverlening op locatie

Naast de standaard dienstverlening verzorgt Stadsbank Oost Nederland voor een aantal gemeenten dienstverlening op locatie op maat, met name in de vorm van een inloopspreekuur en preventieve activiteiten.

Resultaat

Product	Soort dienst	2019		2018
		Begroot	Realisatie	Realisatie
Indicatiestelling				
Reguliere indicatiestelling	Stand.	2.067	2.120	2.014
Crisis-interventie	Stand.	85	66	91
Huisbezoek	Add.	2	1	6
Multidisciplinair overleg	Add.	27	32	19
Kredietverlening				
Kredietbeoordeling	Stand.	1.757	1.840	1.656
Verstekte Sociale leningen	Stand.	613	629	613
Verstekte Herfinancieringen	Stand.	70	63	64
Verstekte Saneringskredieten	Stand.	153	200	133
Stabilisatie en Herstel Financiële Huishouding				
Opstart budgetbeheer	Stand.	1.124	1.158	1.016
Beëindiging budgetbeheer	Stand.	1.212	1.167	1.338
Actieve BBR per 31/12*		5.249	5.111	5.306
Waarvan Budgetzorg	Add.	98	153	-
Waarvan zelfbetalers	Stand.	1.115	1.099	1.169
Meerderjarigenbewind lopend*	Stand.	1.204	1.219	1.195
Meerderjarigenbewind nieuw	Stand.	160	164	70
Minnelijk schuldregelen				
Bemiddeling schuldregeling	Stand.	991	943	1.089
Beh. Standaard bet. Regeling*	Stand.	10	11	9
Gerealiseerde schuldbemiddeling*			442	540
Beh. Standaard schuldbemiddeling*	Stand.	1.046	1.086	935
Voorlopige voorziening art. 284	Stand.	1	-	1
Verklaring & Verzoekschrift art. 285	Stand.	341	301	449
Dwangakkoord art. 287 a	Stand.	20	21	18
Moratorium art. 287 b	Stand.	6	6	4
Nazorg				
Nazorg	Stand.	327	234	403

* 'Begroot' - gemiddeld over 2019

'Realisatie' - actueel per 31-12

Prestatieindicatoren

Samen met de deelnemende gemeenten is een aantal relevante prestatie-indicatoren ontwikkeld. De prestatie-indicatoren worden vanaf 2017 gemeten. In de tabel hieronder is het resultaat hiervan opgenomen. In de Bijlagen onder Statistieken zijn de prestatie-indicatoren per gemeente weergegeven.

Bij PI-1 moet rekening worden gehouden met situaties waarin de SON wel de voorwaarden schept voor het houden van een gesprek binnen 4 weken, maar dat de termijn toch wordt

overschreden door afzegging of niet verschijnen van de klant. Dit verklaart dat het percentage onder de 100% ligt. Daarnaast is er in het begin van het jaar sprake geweest van een hoge instroom en heeft door ziekte van klantmanagers uitval van capaciteit plaatsgevonden, waardoor de wachttijden zijn opgelopen. Het percentage PI-1 van 2019 is daardoor gedaald ten opzichte van 2018. Inmiddels is de benodigde personele capaciteit aangevuld om de geraamde toestroom van intakes op te vangen en het PI-1 percentage weer op het niveau van 2018 en 2017 te brengen.

Prestatie indicatoren	2017	2018	2019
PI-1: Percentage klanten dat binnen 4 weken (3 dagen bij een crisissituatie) op het eerste gesprek is geweest.	89%	82%	73%
PI-2: Percentage succesvol afgehandelde crisisinterventies	83%	88%	89%
PI-3: Percentage minnelijke trajecten waarbij akkoord is bereikt met de schuldeisers.	51%	61%	71%
PI-4: Percentage klanten dat door middel van BBR binnen termijn van 3 jaar zelfstandig hun financiën kunnen beheren.	60%	56%	52%
PI-5: Percentage succesvol afgeronde minnelijke schuldregelingen.	92%	94%	92%
PI-6a: Recidieven: percentage klanten dat na een tussentijdse beëindiging van een minnelijke regeling binnen 1 jaar terug komt	0,1%	0,1%	0,1%
PI-6b: Recidieven: percentage klanten dat na succesvol afronden van een minnelijke regeling terug binnen 3 jaar komt	0,1%	0,2%	0,4%

PI-1: Percentage klanten dat binnen 4 weken (3 dagen bij een crisissituatie) op het eerste gesprek is geweest.

Toelichting: Binnen 4 weken nadat een persoon zich heeft aangemeld voor schuldhulpverlening bij de Stadsbank, dient het eerste gesprek plaats te vinden waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Bij een crisissituatie, zoals geplande ontruiming en/of afsluiting van nutsvoorzieningen dient het eerste gesprek binnen 3 dagen plaats te vinden. Deze termijnen zijn wettelijk vastgelegd in Artikel 4, lid 1, 2 van de Wgs.

Deze indicator kan gebruikt worden door de gemeenten die de Stadsbank hebben gemandateerd om Wgs-beschikking af te geven. De andere gemeenten kunnen deze indicator enkel gebruiken als indicatie over de wachttijden bij de Stadsbank vanaf moment dat de klant een verzoek bij de Stadsbank indient, maar niet als een prestatie zoals dat in artikel 4, lid 1, 2 van de Wgs wordt bedoeld.

Wgs, Artikel 4

1: Indien een persoon zich tot het college wendt voor schuldhulpverlening vindt binnen vier weken het eerste gesprek plaats waarin de hulpvraag wordt vastgesteld.

2: Indien er sprake is van een bedreigende situatie vindt binnen drie werkdagen het eerste gesprek plaats waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Onder bedreigende situatie wordt verstaan gedwongen woningontzuiming, beëindiging van de levering van gas, elektriciteit, stadsverwarming of water of opzegging dan wel ontbinding van de zorgverzekering.

PI-2: Percentage succesvol afgehandelde crisisinterventies

Toelichting: Deze indicator geeft het aandeel van de crisissituatie aan dat met succes is afgehandeld. Dat wil zeggen dat de dreigende ontruiming en/of afsluiting van de nutsvoorzieningen is afgewend. De mate van succes is medebepalend door de medewerking van de verhuurders en leveranciers en/of (hoe snel) de gemeente de bijzondere bijstand verstrekt.

PI-3: Percentage minnelijke trajecten waarbij akkoord is bereikt met de schuldeisers.

Toelichting: Als de klant problematische schulden heeft en aan de eerste prioriteit om balans in inkomen en uitgaven te krijgen is voldaan, kan een minnelijk traject opgestart worden waarbij getracht wordt om met alle schuldeisers een akkoord te bereiken voor het aflossen van de schulden. Gemiddeld zijn er ongeveer 17 schuldeisers per dossier met een gemiddelde schuld van z'n € 38.000. Deze indicator geeft het aandeel van de trajecten aan waarbij alle schuldeisers akkoord zijn gegaan met het betalingsvoorstel.

Het minnelijke traject kan resulteren in een schuldregeling met de volgende betalingsmodaliteiten: schuldbemiddeling (SB, aflossen van een bepaald percentage van de totale schuld tegen finale kwijting), saneringskrediet (SK, afkoop van schulden tegen finale kwijting), herfinanciering (HF, een lening waarmee de totale schuld 100% in een keer wordt afgelost) en betalingsregeling (de totale schuld wordt in maandelijkse termijnen afgelost).

PI-4: Percentage klanten dat door middel van BBR binnen termijn van maximaal 3 jaar zelfstandig hun financiën kunnen beheren.

Toelichting: De eerste prioriteit voor de klanten van SON is om balans in inkomen en uitgaven te krijgen zodat in ieder geval de lopende verplichtingen nagekomen kunnen worden. Dat wordt door middel van een budgetbeheerrekening gedaan. De klant wordt in beginsel begeleid door een budgetconsulent die samen met hem/haar acht om zowel de uitgaven in beeld te brengen en die waar mogelijk te minimaliseren, als het inkomen te maximaliseren. De BBR wordt in principe voor een periode van ongeveer drie jaar ingezet

waarna de klant getracht wordt om de financiën zelf te kunnen beheren. Een deel van de klanten zal altijd nog langer dan drie jaar de ondersteuning door middel van budgetbeheer nodig hebben omdat zij onvoldoende vaardigheden hebben (ontwikkeld) voor het zelfstandig beheren van hun financiën.

Deze indicator geeft aan hoeveel klanten daadwerkelijk binnen drie jaar met succes zijn uitgestroomd. Op dit moment wordt de uitstroom met beperkte begeleiding bereikt. De indicator betreft de BBR waarvoor de ondersteuning nog door de gemeente wordt bekostigd.

PI-5: Percentage succesvol afgeronde minnelijke schuldregelingen.

Toelichting: Een minnelijke schuldregeling is succesvol afgerond op het moment dat de schuldeisers finale kwijting geven voor hun vordering.

PI-6a: Recidieven: percentage klanten dat na een tussentijdse beëindiging van een minnelijke regeling binnen 1 jaar terugkomt

Toelichting: Percentage recidieven betreft het aandeel indicatiestellingen (= aanmeldingen schuldhelpverlening waarbij de hulpvraag is vastgesteld) binnen een jaar waarbij een minnelijk traject in het jaar daarvoor tussentijds is beëindigd door het toedoen van de klant.

PI-6b: Recidieven: percentage klanten dat na succesvol afronden van een minnelijke regeling binnen 3 jaar terugkomt

Toelichting: Percentage recidieven betreft het aandeel indicatiestellingen binnen een jaar waarbij de klant drie jaar eerder een minnelijk traject succesvol heeft doorlopen, zoals dat in PI-5 is bedoeld.

Kosten

Programma 2 (bedragen in €)			
Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	2019		2018
	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting na wijziging</i>	<i>Realisatie</i>
Lasten	6.886.100	6.743.100	6.560.200
Baten	7.284.300	6.682.100	6.475.600
Saldo	398.200	-61.000	-84.600

Klachten en verzoeken tot heroverweging

Het aantal klachten over de dienstverlening van de bank bedraagt 58 in 2019 en het aantal heroverwegingen is 14. In 2019 is er sprake van een stijging van het aantal klachten, na een eerdere daling in 2018 ten opzichte van 2017. De stijging in 2019 vond met name plaats bij de gebiedsteams. In 2018 was er een terugval in het aantal aanmeldingen, waardoor meer tijd aan de klant kon worden besteed en er minder klachten binnen kwamen. In 2019 zijn de aanmeldingen weer aangetrokken.

Daarnaast heeft de Stadsbank te maken met een aantal langdurig zieken, die met enige vertraging zijn vervangen door nieuwe medewerkers, die eerst moesten worden ingewerkt. Daardoor zijn medewerkers niet altijd in staat geweest om tijdig te reageren naar klanten en zijn processen te laat bijgestuurd. Dit heeft ook geleid tot een stijging van het aantal klachten in 2019.

Over de afgelopen jaren is het beeld als volgt:

Klachten en heroverwegingen (aantallen)

	2015	2016	2017	2018	2019
Klachten	44	35	45	41	58
<i>waarvan gegrond en gedeeltelijk gegrond</i>	5	8	11	11	19
Heroverwegingen	64	42	17	13	14
Totaal	108	77	62	54	72

1.5 Verplichte paragrafen

1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is bepaald dat organisaties hun weerstandsvermogen, het vermogen om risico's financieel op te vangen, in kaart moeten brengen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;

- Alle risico's die de bank loopt en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hier over niet-kwantificeerbare risico's. Voor wel-kwantificeerbare risico's is de bank verplicht om voorzieningen te vormen.

De Stadsbank is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarin de gemeenten eindverantwoordelijk zijn voor een eventueel nadelig saldo van de bank. Theoretisch kan gesteld worden dat de bank zonder eigen reserves kan functioneren. Het Algemeen Bestuur heeft vastgesteld dat het wenselijk is dat de bank over bescheiden eigen reserves moet beschikken. Hiermee wordt voorkomen dat bij een andere uitkomst van kosten en/of opbrengsten in enig jaar, als gevolg van niet te voorziene ontwikkelingen, de aangesloten gemeenten direct aan een eventueel tekort moeten bijdragen.

Weerstandscapaciteit

Onder de weerstandscapaciteit wordt verstaan de aanwezige capaciteit aan middelen om financiële risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten, op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Ze geeft aan in hoeverre onverwachte, substantiële, niet begrote kosten gedekt kunnen worden. Onderscheid kan worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van taken op het bestaande niveau. Met het tweede worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Een positief saldo op de meerjarenbegroting behoort tot de structurele weerstandscapaciteit. Bij de Stadsbank is structurele weerstandscapaciteit niet aan de orde, omdat gestreefd wordt naar een meerjarige sluitende begroting.

Mogelijke onderdelen van de incidentele weerstandscapaciteit zijn:

- De Algemene Reserve
- Bestemmingsreserves
- De post Onvoorzien
- Stille reserves

Stadsbank Oost Nederland gebruikt de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan dekt

de Stadsbank die incidenteel af middels de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting dekking gezocht worden.

Het eigen vermogen van de Stadsbank bestaat uit de Algemene Reserve en - indien ingesteld - bestemmingsreserves. De Algemene Reserve vervult voor de Stadsbank de functie van beschikbare weerstandscapaciteit (bufferfunctie). Het Algemeen Bestuur heeft in haar vergadering van 20 november 2019 de ‘Nota Reserves en Voorzieningen 2019’ vastgesteld. Daarbij is besloten om bestemmingsreserves op te heffen en de Algemene Reserve als enige reserve te handhaven. Door deze opschoning wint de Algemene Reserve aan belangrijkheid voor de Stadsbank. De Algemene Reserve vervult naast de functie van buffer ook de financierings- en bestedingsfunctie voor incidentele uitgaven.

Vanuit deze context is het essentieel dat de Stadsbank ook in de toekomst een Algemene Reserve heeft en houdt, die voldoende omvang heeft om de verschillende functies op adequate wijze te kunnen invullen. De Algemene Reserve is daarmee een belangrijk financieel instrument om een gezonde financiële positie van de Stadsbank te kunnen waarborgen. De omvang van de Algemene Reserve bij de Stadsbank moet dan uiteraard ook minimaal toereikend zijn om risico's af te dekken.

Weerstandscapaciteit per 31 december 2019 (bedragen in €)

Reserves	Bedrag
Algemene reserve	1.012.200
Bestemmingsreserve	-
Totaal	1.012.200

Ten aanzien van stille reserves zou moeten worden gezien in hoeverre er sprake is van een overwaarde op de activa (actuele waarde > boekwaarde). Vervolgens moet worden nagegaan in hoeverre deze op korte termijn aangewend kunnen worden om tegenvallers op te vangen. De bereidheid tot het (extra) verhogen van de tarieven voor de dienstverlening van de bank zal uiteindelijk een politieke keuze zijn. Deze onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn niet exact te becijferen. Bij de bepaling is het gebruikelijk om voorzichtigheid in acht te nemen.

Beleid

De kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing zijn door het Algemeen Bestuur vastgesteld in de beleidsnota ‘Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019’ en in de ‘Nota Reserves en Voorzieningen 2019’. Er wordt periodiek een integrale risicoanalyse gemaakt, aan de hand waarvan wordt bepaald

of het weerstandsvermogen voldoende wordt geacht om deze risico's te kunnen afdekken. Daarbij wordt de methodiek van 'NARIS' toegepast, die beproefd en gangbaar is binnen het vakgebied risicomanagement.

Het doel van de integrale risicoanalyse is om de risico's die bij de Stadsbank kunnen optreden expliciet te maken, regelmatig te actualiseren, proactief en bewust met risico's om te gaan en de bijbehorende beheersmaatregelen af te wegen. Dit vormt de basis voor de jaarlijkse verantwoording naar het Algemeen Bestuur in het 'verslag financiële rechtmatigheid en risicomanagement' en in de risicoparagraaf in de begroting en het jaarverslag.

Integrale risicoanalyse

Bij de integrale risicoanalyse wordt een risico-inventarisatie gemaakt, waarbij expliciet aandacht is gegeven aan de mogelijke oorzaken van de risico's. Deze oorzaken zijn onder meer te vinden op het politieke/bestuurlijke, organisatorische, juridische, technische, financiële, ruimtelijke of maatschappelijke vlak. Per risico is bepaald welke beheersmaatregelen van toepassing zijn. Daarbij is aangegeven in welke gevallen een claim op het weerstandsvermogen wordt gedaan om de risico's af te kunnen dekken. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dat is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller bij de Stadsbank direct door de deelnemende gemeenten moet worden opgevangen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden binnen de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Deze ratio wordt afgezet tegen een norm om een conclusie te kunnen trekken over het niveau van het weerstandsvermogen van de Stadsbank.

De ratio van het beschikbaar weerstandsvermogen ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen komt eind 2019 uit op 1,33. Het beschikbare weerstandsvermogen wordt hiermee gekwalificeerd als voldoende (tussen 1,0 en 1,4). Hierbij is nog geen rekening gehouden met het voorstel om het rekeningresultaat 2019 ad € 683.900 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Het Algemeen Bestuur heeft besloten dat de weerstandsratio minimaal de kwalificatie 'voldoende' moet hebben. Daarbij is een tijdelijke beweging van twee jaar onder de ondergrens tussen 0,8 en 1,0 acceptabel, mits er daarna weer zicht is op herstel naar de kwalificatie 'voldoende'. Aan de andere kant is een kwalificatie 'ruim voldoende' (tussen 1,4 en 2,0) voor een periode van twee jaar acceptabel, mits de ratio daarna weer terugvalt

naar ‘voldoende’. Dit kan bijvoorbeeld door investeringen te doen of geprognosticeerde verliezen en/of een negatief resultaat op te vangen.

Frauderisico-analyse

Door het intensiveren en automatiseren van de interne controles in de processen is de kans op frauderisico’s aanmerkelijk verminderd. Verder wordt het ‘4-ogen principe’ toegepast in het betalingsproces en de ‘two-factor authenticatie’ bij het inloggen in het netwerk. Voor schade door fraude is een fraudeverzekering afgesloten.

Er wordt continue aandacht besteed aan het vergroten van de bewustwording rondom fraudepreventie bij de medewerkers binnen de organisatie, waarbij gedrag en cultuur nadrukkelijk aan de orde komen. In de bedrijfs- en gedragscode, waaraan elke medewerker bij de Stadsbank zich moet conformeren, is een passage opgenomen over integriteit en het omgaan met vertrouwelijke informatie.

Verder wordt het personeel van de Stadsbank door middel van een doorlopende bewustwordingscampagne en praktijksimulaties gewezen op de noodzaak van het beschermen van persoons- en bedrijfsgegevens in het kader van de informatiebeveiliging en privacy. Het gaat hierbij met name om beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid.

Informatiebeveiliging en privacy

Voor de beheersing van de informatiebeveiliging en privacy wordt structurele capaciteit ingezet voor de functies Chief Information Security Officer (CISO), de Security Officer (SO) en de Functionaris Gegevensbescherming (FG).

De Stadsbank voldoet aan de wijzigingen in de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving op deze terreinen. Hierbij wordt aangesloten bij de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG), die in 2020 wordt vervangen door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Er wordt een digitale tool ingezet om de informatiebeveiliging en privacy permanent te kunnen beheersen, monitoren, evalueren en aan te passen/actualiseren. Vanaf 2019 legt de CISO in de ‘verklaring van toepasselijkheid BIG/BIO’ jaarlijks verantwoording af aan het Dagelijks Bestuur over de implementatie van maatregelen die passend zijn voor de Stadsbank, als ook om restrisico’s goed te keuren en formele goedkeuring te verkrijgen voor de implementatie van de passende maatregelen.

De Stadsbank past vanaf 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) toe. Met partners die persoonsgegevens verwerken zijn verwerkingsovereenkomsten gesloten, waarvan een verwerkingsregister wordt bijgehouden. Ook wordt een procedure gehanteerd voor het melden van incidenten en datalekken en worden de nodige

vervolgacties genomen. Indien van toepassing worden datalekken gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

De medewerkers van de Stadsbank worden continue bewust gemaakt van de risico's die kunnen optreden bij het onzorgvuldig omgaan met persoons- en bedrijfsgegevens en de gevolgen die dit met zich meebrengt. Dit gebeurt onder meer door voorlichtingssessies en praktijksimulaties (mystery guest, phishing mails).

Met de leveranciers van de ICT-omgeving zijn afspraken gemaakt over het beschermen van data en (persoons)gegevens tegen cybercriminaliteit en datalekken. Daarbij worden ook de dragers van persoons- en bedrijfsgegevens beschermd tegen datalekken (denk aan mobiele telefoons en laptops). Voor schade door cybercriminaliteit is een cyberrisicoverzekering afgesloten.

Aandachtspunten risico's

- Er zouden financiële risico's kunnen optreden, indien de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde 'winst'. De Stadsbank is in de huidige situatie voor haar activiteiten per 1 januari 2016 vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De Belastingdienst heeft dit bevestigd in haar brief van 20 januari 2016. Hierin is tevens opgenomen dat vennootschapsbelastingplicht wel aan de orde kan komen, indien in de toekomst positieve saldi in de jaarrekening ontstaan. De Stadsbank zal dit in voorkomende gevallen melden aan de Belastingdienst.
- Vanaf 2019 wordt bij de Belastingdienst formeel bezwaar aangetekend tegen de btw-heffing op beschermingsbewind om de rechten van de Stadsbank in dit kader zeker te stellen. Dit gebeurt onder begeleiding van een gespecialiseerd fiscaal adviesbureau, op basis van de uitgevoerde btw-scan bij de Stadsbank. Uit voorzichtigheidsoverwegingen wordt het huidige regime voortgezet, waarbij btw-heffing op beschermingsbewind wordt gecontinueerd. De uitkomsten van het bezwaar en de financiële consequenties hiervan zijn nog onzeker en zijn niet in deze jaarrekening meegenomen.
- De bank is eigen risicodragers van verplichtingen voor voormalig personeel. Per ultimo 2019 zijn deze verplichtingen niet meer aan orde en zijn de middelen uit de betreffende voorziening vrijgevallen. Mogelijk kan er in de komende periode nog sprake zijn van (juridische) vergoedingen in verband met de beëindiging van een dienstverband in 2019. Omdat de uitkomst van dit traject onzeker is, is hiervoor geen voorziening opgenomen.
- Voor het gebruikte softwarepakket Allegro is een excrow-overeenkomst afgesloten bij NCC Group, waar de broncodes zijn ondergebracht. Een mogelijk faillissement van de leverancier houdt in dat naar vervanging wordt gezocht.

- Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen voortvloeiende uit de beroepsbeoefening, kan het zijn dat deze niet vallen onder de huidige beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Voor deze schadevergoedingen en eventuele proceskosten is dan geen dekking.
- Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen kan het zijn dat deze niet vallen onder de algemene WA-verzekering van de bank. Voor deze schadevergoedingen is dan geen dekking aanwezig. Dit geldt ook voor eventuele proceskosten.
- De kosten van een WIA-uitkering kunnen verhaald worden op de veroorzaker van de arbeidsongeschiktheid. De bank heeft hiervoor geen speciale verzekering afgesloten.

Bestemmingsreserves

Het Algemeen Bestuur heeft in haar vergadering van 20 november 2019 de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2019' vastgesteld. Daarbij is besloten om bestemmingsreserves op te heffen en de Algemene Reserve als enige reserve te handhaven. De Algemene Reserve vervult naast de functie van buffer ook de financierings- en bestedingsfunctie voor incidentele uitgaven.

Voorzieningen

De bank heeft een aantal voorzieningen opgenomen. Voorzieningen worden opgenomen als er sprake is van een te kwantificeren financiële verplichting of financieel risico. Daarnaast kunnen tot voorzieningen ook gerekend worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Er is een voorziening voor saneringskredieten ingesteld. De Reserve Saneringskredieten ter borging van oninbare saneringskredieten is opgeheven. Doel en grondslag blijven daarbij ongewijzigd. Dit is conform de vastgestelde 'Nota Reserves en Voorzieningen 2019'.

Met ingang van 2019 hebben de klanten onder beschermingsbewind een eigen bankrekening bij de Rabobank. De geldstromen met betrekking tot de vergoedingen die de Stadsbank ontvangt voor de dienstverlening beschermingsbewind komen nu rechtstreeks van de klant en niet meer van de gemeenten. Op basis van de gegevens van dit jaar is een risicoprofiel opgesteld voor dubieuze debiteuren beschermingsbewind. Naar aanleiding hiervan is een Voorziening Dubieuze Debiteuren Bewind ingesteld, conform de vastgestelde 'Nota Reserves en Voorzieningen 2019'.

Financiële kengetallen

In het gewijzigde artikel 11 van het BBV zijn er onder het tweede lid twee onderdelen toegevoegd: kengetallen en beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De financiële kengetallen zijn een uniforme set van gegevens die een beter inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De volgende vijf kengetallen worden in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing opgenomen:

- Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

De eerste twee kengetallen zijn in dit jaarverslag gepresenteerd. De overige kengetallen zijn niet van toepassing voor de Stadsbank, als gemeenschappelijke regeling voor schulddienstverlening. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (Stct. 2015, 20619).

Kengetallen	2018	begroting 2019	2019
<i>Netto schuldquote</i>	6%	1%	1%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen</i>	47%	38%	37%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	7%	7%	10%

1.5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Eén van de basiselementen voor de financiële positie van de bank zijn de kapitaalgoederen en de onderhoudsstaat. Tot de kapitaalgoederen worden gerekend de gebouwen en de terreinen die in eigendom van de bank zijn.

Het onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. De kosten kunnen worden gedekt uit de Voorziening Onderhoud gebouwen en installaties.

Ook zijn voor de komende jaren een aantal vervangingsinvesteringen in beeld gebracht. Deze zullen jaarlijks worden opgenomen in de Meerjarenbegroting.

1.5.3 Financiering

Treasurybeleid

In 2019 zijn voor een totaalbedrag van € 117,4 miljoen aan ontvangen bedragen verwerkt en er is voor een totaalbedrag van € 115,5 miljoen aan uitgaande betalingen verricht.

De verplichting tot schatkistbankieren geldt alleen voor de overtollige middelen van de bank. In de onderstaande tabel worden per kwartaal de buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen en de ruimte onder het drempelbedrag weergegeven.

Verslagjaar 2019 (bedragen x € 1000)				
Drempelbedrag	250	250	250	250
	<i>Kwartaal 1</i>	<i>Kwartaal 2</i>	<i>Kwartaal 3</i>	<i>Kwartaal 4</i>
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	208	220	187	183
Ruimte onder het drempelbedrag	42	30	63	67
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

De overtollige middelen van klanten zijn in een deposito gezet met een rente typische looptijd van 3 maanden, dan wel op rekening-courant gehouden. Het bedrag dat gemiddeld in deposito is aangehouden, bedroeg in 2019 € 5,8 miljoen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet voor het jaar 2019 is op basis van de werkelijke cijfers vastgesteld op €863 duizend. Dit betreft het berekende bedrag conform Modelstaat A over het 4^e kwartaal van 2019. Er is sprake van een gemiddeld overschot aan vlottende middelen van € 244 duizend.

Renterisiconorm

Het renterisico wordt getoetst op de renterisiconorm. Voor het berekenen van het renterisico wordt gebruik gemaakt van de Modelstaat B zoals die in de regeling Fido is vastgesteld. Op basis van de modelstaat B is het renterisico van de bank in het begrotingsjaar ruim onder de renterisiconorm.

Renteschema

De vernieuwde BBV stelt vanaf 2018 nieuwe eisen aan de verbonden partijen. De SON als verbonden partij van de gemeenten, moet deze voorschriften opvolgen. Het gaat hierbij onder meer om de opname van de renteomslag volgens het onderstaande renteschema:

Renteschema 2019 (bedragen in €)	
a. de externe rentelasten over de korte en lange financiering	68.700
b. de externe rentebaten over de korte en lange financiering	-
Saldo rentelasten en rentebaten	68.700
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	n.v.t.
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	n.v.t.
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	68.700
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	68.700
d1. Rente over eigen vermogen	n.v.t.
d2. Rente over voorzieningen	n.v.t.
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-
e. De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	-
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-

1.5.4 Verbonden partijen

De SON heeft geen verbonden partijen, maar is wel verbonden partij van de aangesloten gemeenten.

1.5.5 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige, toekomstgerichte aspecten van de bedrijfsvoering.

a. Kostenbewustzijn

Door werkprocessen te innoveren, digitaliseren en automatiseren slaagt de Stadsbank erin de kwaliteit van de dienstverlening te optimaliseren, waarbij het personeel efficiënter kan worden ingezet. De klanten worden gestimuleerd zoveel mogelijk gebruik te maken van de portal 'Mijn Stadsbank'.

Door effectieve inkoop worden de materiële kosten teruggedrongen. Hierbij wordt in voorkomende gevallen gebruik gemaakt van externe expertise en de mogelijkheden bij de deelnemende gemeenten.

b. Investeringsbeleid

De Stadsbank zet in op duurzame investeringen, gericht op innovatie, verdergaande digitalisering van processen en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

c. Organisatiestructuur

De organisatie van de Stadsbank is integraal rondom de klant georganiseerd. Er zijn integrale klantteams met klantmanagers gevormd, waarin de verschillende disciplines van de dienstverlening zijn gebundeld. Meerdere klantteams vormen samen een gebiedsteam, die per regio zijn ingedeeld. Deze gebiedsteams worden aangestuurd door twee managers. Daarnaast is er een afdeling beschermingsbewind, die ook wordt aangestuurd door een manager. De gebiedsteams en afdeling beschermingsbewind worden ondersteund door een stafafdeling.

d. Administratieve organisatie en interne controle

De (werk)processen zijn ingericht op basis van het nieuwe dienstverleningsmodel en het handboek Administratieve Organisatie. De interne controle is geïntensiveerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden van automatisering van zowel processen als controles.

e. Informatie en automatisering

Het technisch beheer en de infrastructuur zijn bij externe partners ondergebracht. Het applicatiebeheer vindt plaats in eigen beheer. Er zijn in de overeenkomsten met partners afspraken gemaakt over het beschermen van data en gegevens tegen cybercriminaliteit en datalekken. Daarbij zijn ook de dragers van persoons- en bedrijfsgegevens beschermd tegen datalekken (denk aan mobiele telefoons en laptops).

f. (Management)informatievoorziening

In 2019 zijn tweemaandelijks managementrapportages opgesteld, waarbij in één oogopslag de ontwikkeling van de belangrijkste stuurindicatoren is weergegeven, met daarachter toelichtende overzichten. Ook heeft een verdere digitalisering van de informatievoorziening plaatsgevonden. De managementinformatie en inrichting van dashboards worden in 2020 doorontwikkeld.

g. Marktkansen en –bedreigingen

Door middel van de gevormde gebiedsteams en klantteams wordt klantvriendelijker en waar mogelijk op locatie dichtbij de klant gewerkt. De Stadsbank kijkt samen met de burger naar hoe het probleem kan worden opgelost en hoe een probleem in de toekomst kan worden voorkomen. Hierbij worden nieuwe initiatieven ontwikkeld, waarbij ingespeeld wordt op de veranderende vraag in de schuldhulpverlening en de versterking van de verbinding met ketenpartners en vrijwilligers. Door deze korte lijnen kunnen effectief verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen en de ontwikkelingen in het sociaal domein.

h. Risicomanagement

De kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing zijn vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 –

2019'. Organisatie breed wordt periodiek een risicoanalyse uitgevoerd. Ook wordt specifiek aandacht geschonken aan de cultuuraspecten en de bewustwording bij het personeel. Medewerkers van de Stadsbank worden bewust gemaakt van de risico's die kunnen optreden bij het onzorgvuldig omgaan met persoons- en bedrijfsgegevens en de gevolgen die dit met zich meebrengt. Naast preventie wordt aandacht geschonken aan gevolgmaatregelen bij het optreden van datalekken.

Er kunnen financiële risico's optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. De Belastingdienst heeft in haar brief van 20 januari 2016 bevestigd dat de Stadsbank in de huidige situatie voor haar activiteiten per 1 januari 2016 is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

i. Informatiebeveiligingsbeleid en privacy

De Stadsbank moet voldoen aan de wijzigingen in de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving op deze terreinen. Hierbij wordt aangesloten bij de modellen die in het kader van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) zijn opgesteld. Vanaf 2020 wordt de BIG vervangen door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Er wordt een digitale tool ingezet om de maatregelen in de informatiebeveiliging en privacy permanent te kunnen beheersen, monitoren, evalueren en aan te passen/actualiseren.

De Stadsbank past vanaf 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) toe. In het verwerkingsregister worden de overeenkomsten geregistreerd met afspraken over de verwerking van persoonsgegevens door leveranciers/partners (verwerkingsovereenkomsten). Ook wordt een procedure gehanteerd voor het melden van incidenten en datalekken. Voor de beheersing van de informatiebeveiliging en privacy wordt structurele capaciteit ingezet voor de functies Chief Information Security Officer (CISO), de Security Officer (SO) en de Functionaris Gegevensbescherming (FG).

2 Jaarrekening

Balans per 31 december

<i>Activa (bedragen in €)</i>	31 december 2019	31 december 2018
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.856.800	2.060.100
Investerings met een economisch nut		
Overige investeringen met een economisch nut	1.856.800	2.060.100
Financiële vast activa	3.955.300	4.232.200
Overige langlopende leningen	3.955.300	4.232.200
Totale vaste activa	5.812.100	6.292.300
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.205.400	1.075.900
Vorderingen op openbare lichamen	110.300	1.072.000
Rekening-courantverhouding met het Rijk	983.900	3.900
Overige vorderingen	111.200	-
Liquide middelen	8.640.900	8.617.300
Kassaldi	-	-
Banksaldi	8.640.900	8.617.300
Overlopende activa	653.300	137.300
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	653.300	137.300
Totaal vlottende activa	10.499.600	9.830.500
Totaal activa	16.311.700	16.122.800
Passiva (bedragen in €)		
Vaste passiva		
Eigen vermogen	1.696.100	1.080.500
Algemene reserve	1.012.200	854.200
Bestemmingsreserve	-	226.300
Gerealiseerde resultaat	683.900	-
Voorzieningen	65.600	376.000
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	-	325.000
Equalisatievoorzieningen	65.600	51.000
Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jaar	2.701.600	2.836.400
Onderhandse lening van binnenlandse banken en overige fin. inst.	1.266.600	1.401.400
Door derden belegde gelden	1.435.000	1.435.000
Totaal vaste passiva	4.463.300	4.292.900
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met rentetyp. looptijd < 1 jaar	11.500.700	11.462.800
Overige schulden	11.500.700	11.462.800
Overlopende passiva	347.700	367.100
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	347.700	367.100
Totaal vlottende passiva	11.848.400	11.829.900
Totaal passiva	16.311.700	16.122.800

Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten (bedragen in €)				
	Realisatie 2019	Begroting na wijziging 2019	Verschil	Primaire begroting 2019
I Algemeen bestuur				
<i>Lasten</i>	3.509.600	3.843.400	-333.800	3.752.200
<i>Baten</i>	3.726.900	3.843.400	-116.500	3.752.200
<i>Saldo</i>	217.300	-	217.300	-
II Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen				
<i>Lasten</i>	6.886.100	6.743.100	143.000	6.662.100
<i>Baten</i>	7.284.300	6.682.100	602.200	6.662.500
<i>Saldo</i>	398.200	-61.000	459.200	400
Subtotaal programma's				
<i>Lasten</i>	10.395.700	10.586.500	-190.800	10.414.300
<i>Baten</i>	11.011.200	10.525.500	485.700	10.414.700
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	615.500	-61.000	676.500	400
Toevoeging/onttrekking aan reserves				
<i>Algemeen bestuur</i>	68.400	-	68.400	-400
Subtotaal mutaties reserves	68.400	-	68.400	-400
Gerealiseerd resultaat	683.900	-61.000	744.900	-

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de baten en lasten volgens de gewijzigde BBV-voorschriften vanaf 2018.

2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld is, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

De benodigde omvang van de Voorziening Risico Leningen wordt vastgesteld als een risico inschatting op basis van de fase van achterstand.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

2.3.1 Activa

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. De materiële vaste activa van Stadsbank Oost Nederland betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut.

Afschrijving vindt plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt afgeschreven vanaf het

moment van ingebruikname van het actief. De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode staan weergegeven in de volgende tabel:

Afschrijvingstermijnen	
Termijn	Omschrijving
30 jaar	Nieuwbouw en aankoop bedrijfsgebouwen, onder handhaving van de bestaande afschrijvingstermijnen van reeds aanwezige bedrijfsgebouwen;
25 jaar	Renovatie, restauratie en verbouw bedrijfsgebouwen, brandkasten;
15 jaar	Technische installaties in bedrijfsgebouwen;
10 jaar	Kantoormeubilair;
5 jaar	Software, telefooninstallaties en veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
3 jaar	Mobiele apparatuur

De investeringen worden bij in gebruik name geactiveerd waarbij de lineaire afschrijvingsmethodiek wordt toegepast. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan €1.000 worden niet geactiveerd. Meerdere investeringen in dezelfde soort activa gedurende het boekjaar met een gezamenlijke waarde van €1.000 of hoger worden wel geactiveerd.

Financiële vaste activa

De leningen aan cliënten alsmede overige vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. De waardering vindt plaats op het zogenaamde 'uitstaand saldo leningen' verminderd met de vertragingsrente.

De leningen zijn verminderd met de voorziening risico leningen.

Uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

2.3.2 Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De Algemene reserve dient als algehele buffer en weerstandsvermogen om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen. Het Algemeen bestuur heeft besloten dat de verhouding tussen het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen moet liggen tussen 1,0 en 1,4. Daarmee kwalificeert deze ratio als 'voldoende'.

Bestemmingsreserves

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient opgebouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur, dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming. Per ultimo 2019 zijn de bestaande bestemmingsreserves opgeheven.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het gerealiseerde resultaat wordt toegevoegd aan de reserve dan wel aan de gemeenten gerestitueerd, naar rato van de omvang van de declaratie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorziening risico leningen

Deze voorziening is ingesteld om te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen die voortvloeien uit eventuele verliezen op verstrekte kredieten als gevolg van oninbaarheid en overlijden van cliënten gedurende de looptijd van de leningen.

Voorziening voormalig personeel

De voorziening is ingesteld om de verplichtingen van voormalig personeel op te vangen, waarvoor de Stadsbank risicodragend is. De voorziening is berekend op basis van de verplichtingen die nog op de balansdatum bestaan.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening is ingesteld om te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen die voortvloeien uit het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Onderhoudsbeheersplan, dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

Voorziening dubieuze debiteuren bewind

De geldstromen met betrekking tot de vergoedingen die de Stadsbank ontvangt voor de dienstverlening beschermingsbewind komen nu rechtstreeks van de klant en niet meer van de gemeenten. De risico's voor oninbaarheid worden met de instelling van deze voorziening afgedekt.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.4 Toelichting op de balans

2.4.1 Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2019 is als volgt:

Materiële vaste activa (bedragen in €)				
	Bedrijfs- gebouwen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 1-1-2019	1.110.900	249.600	699.600	2.060.100
Investeringen	-	11.500	158.200	169.700
Desinvesteringen	-	-	-15.100	-15.100
Afschrijvingen	-91.700	-24.700	-241.500	-357.900
Boekwaarde per 31-12-2019	1.019.200	236.400	601.200	1.856.800

De investeringen in het verslagjaar betroffen:

Investeringen (bedragen in €)	
Bedrijfsgebouwen	-
Machines, apparaten en installaties	
- vervanging/vernieuwing apparaten en installaties	11.500
Overige materiële vaste activa	
- mobiele apparatuur	96.000
- inventaris	25.600
- software- en systeemontwikkeling	36.600

De investeringen in mobiele apparatuur houden verband met de vervanging van mobiele telefoons en laptops. De investeringen in software- en systeemontwikkeling hangen samen met de verdere digitalisering van de werkprocessen.

Financiële vaste activa

Overige langlopende leningen (bedragen in €)		
	2019	2018
Leningen	3.955.300	4.232.200
Totaal	3.955.300	4.232.200

Verloop overige langlopende leningen 2019:

Overige langlopende leningen (bedragen in €)		
	2019	2018
Saldo per 1 januari	4.538.200	5.192.200
Verstrekte leningen	2.239.000	2.005.000
Aflossingen	-2.474.500	-2.596.100
Afwaardingen	-61.300	-62.900
Saldo per 31 december	4.241.400	4.538.200
Voorzieningen risico leningen	-286.100	-306.000
Totaal	3.955.300	4.232.200

Deze leningen hebben een langlopend karakter met een gemiddelde looptijd van 45 maanden.

Het uitstaande saldo van de leningen ad €3,9 miljoen bestaat voor een bedrag van € 0,8 miljoen uit gemeentelijke borgstellingen. In 2019 werden geldleningen afgeboekt tot een bedrag van €61.300 (2018: € 62.900).

De achterstand 'te betalen termijnen' (€ 293.700) ten opzichte van het totale uitstaande saldo leningen bedraagt ultimo 2019 6,4% ten opzichte van ultimo 2018 6,5%.

In 2019 is voor een bedrag van € 2,2 miljoen aan leningen verstrekt tegen € 2,0 miljoen in 2018, een stijging van 11%.

De waardering van de leningen is voor een bedrag van € 286.100 verlaagd met de voorziening risico leningen. De voorziening risico leningen dient om eventuele verliezen op verstrekte kredieten op te vangen met name wegens oninbaarheid en overlijden van cliënten gedurende de looptijd van de leningen.

VLottende activa

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar (bedragen in €)		
	2019	2018
Vorderingen op openbare lichamen	110.300	1.072.000
Rekening-courantverhouding met het Rijk	983.900	3.900
Overige vorderingen	111.200	-
Totaal	1.205.400	1.075.900

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit de per 31 december 2019 uitstaande vorderingen van de aan de deelnemende gemeenten doorberekende activiteiten. Per ultimo januari 2020 moet hiervan nog € 25.600 worden afgewikkeld.

Rekening-courantverhouding met het Rijk

De overtollige middelen van de Stadsbank kunnen uitsluitend aangehouden worden in de schatkist. Derdengelden zijn echter uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren.

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit de per 31 december 2019 uitstaande vorderingen van de aan de overige klanten doorberekende activiteiten. Per ultimo januari 2020 moet hiervan nog € 43.600 worden afgewikkeld. Het saldo van de overige vorderingen is voor een bedrag van € 28.900 verlaagd met de voorziening dubieuze debiteuren bewind.

Liquide middelen

<i>Liquide middelen (bedragen in €)</i>		
	2019	2018
Kassaldi	-	-
Banksaldi	8.640.900	8.617.300
Totaal	8.640.900	8.617.300

In de totale banksaldi bedraagt het banksaldo van de Stadsbank ultimo 2019 € 152.700. Het drempelbedrag voor het voor het buiten 's Rijksschatkist aanhouden van liquide middelen bedraagt € 250.000. De rest banksaldi van € 8,5 miljoen betreffen gelden van klanten en hoeven daarom niet in 's Rijksschatkist aangehouden te worden. Deze zijn in een deposito met een rente typische looptijd van 3 maanden gezet, dan wel op rekening-courant gehouden. Het bedrag dat gemiddeld in deposito is aangehouden, bedroeg in 2019 € 5,8 miljoen.

De bankgelden van de klanten zijn te allen tijde toegankelijk en beschikbaar voor de activiteiten van de klanten.

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:

Overlopende activa (bedragen in €)		
	2019	2018
Depotbedrag porti	11.300	11.300
Kruisposten bank	14.500	40.100
Fietsproject	11.900	19.600
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	615.600	66.300
Totaal	653.300	137.300

Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen

Deze post bestaat met name uit nog te ontvangen bedragen in verband met aanvullende btw-aftrek over 2014-2018.

De door externe deskundigen uitgevoerde btw-scan bij de Stadsbank heeft uitgewezen, dat het - door de stijging van de dienstverlening van beschermingsbewind - lonend is om btw-aftrek toe te passen op de zogenaamde 'gemengde' inkoopkosten voor beschermingsbewind in de periode 2014 - 2018. Dit is en wordt onder begeleiding van fiscale adviseurs nader uitgezocht.

De aangifte voor de aanvullende aftrek voor het jaar 2014 ad € 109.600 is nog in 2019 ingediend bij de Belastingdienst. Inmiddels is de beschikking en het bedrag van de Belastingdienst ontvangen.

Voor de jaren 2015 t/m 2018 zijn inmiddels volgens dezelfde systematiek berekeningen gemaakt, die uitkomen op een bedrag van € 483.200. In afstemming met de fiscaal adviseur worden de aangiften voor deze jaren voorbereid en ingediend. Op basis van de realisatie van 2014 is de berekening van € 483.200 voor de periode 2015 - 2018 als nog te ontvangen bedrag meegenomen in het jaarresultaat 2019, in afwachting van de definitieve beschikkingen van de Belastingdienst.

De aanvullende btw-aftrek heeft een positief effect op het jaarresultaat. Voorgesteld wordt om het jaarresultaat toe te voegen aan de Algemene Reserve. De Algemene Reserve kan dan ook als buffer dienen om eventuele afwijkingen in de beschikkingen te kunnen opvangen.

Vanaf 2019 wordt bij de Belastingdienst formeel bezwaar aangetekend tegen de btw-heffing op beschermingsbewind om de rechten van de Stadsbank in dit kader zeker te stellen. Uit voorzichtigheidsoverwegingen wordt het huidige regime voortgezet, waarbij btw-heffing op beschermingsbewind wordt gecontinueerd. De uitkomsten van het bezwaar en de financiële consequenties hiervan zijn nog onzeker en zijn niet in deze jaarrekening meegenomen.

2.4.2 Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen (bedragen in €)		
	2019	2018
Algemene Reserve	1.012.200	854.200
Bestemmingsreserve	-	226.300
Saldo van de rekening	683.900	-
Totaal	1.696.100	1.080.500

Gerealiseerde resultaat 2019

Het gerealiseerde resultaat van 2019 bedraagt € 683.900. Voorgesteld wordt om dit saldo aan de Algemene reserve toe te voegen. Het resultaat betreft met name de nog te ontvangen aanvullende btw-aftrek over de periode 2014-2018.

Het verloop van het eigen vermogen in 2019 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Eigen vermogen (bedragen in €)					
	Boekwaarde 1-1-2019	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserves					
Algemene reserve	854.200	158.000	-	-	1.012.200
<i>Subtotaal</i>	<i>854.200</i>	<i>158.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1.012.200</i>
Bestemmingsreserves					
Borgfonds saneringskredieten	68.400	-	-68.400		-
Personeel	65.500	-	-65.500		-
Innovatie en Digitalisering	92.400	-	-92.400		-
<i>Subtotaal</i>	<i>226.300</i>	<i>-</i>	<i>-226.300</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Totaal reserves	1.080.500	158.000	-226.300	-	1.012.200

Algemene reserve

De toevoegingen aan de Algemene reserve zijn conform de vastgestelde Nota Reserves en Voorzieningen 2019.

Bestemmingsreserves

De bestaande bestemmingsreserves zijn in 2019 opgeheven. De Algemene Reserve heeft niet meer alleen de bufferfunctie als weerstandsvermogen, maar kan ook (incidenteel) worden gebruikt als dekkings- of bestedingsmiddel (bestedings- en financieringsfunctie).

Dat kan zijn voor de dekking van exploitatietekorten, dan wel aanwending voor het realiseren van een bepaalde activiteit/doel waarvoor geen bestemmingsreserve is gevormd.

Voorzieningen

<i>Voorzieningen (bedragen in €)</i>		
	2019	2018
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		
Voorziening verplichtingen voormalig personeel	-	325.000
Egalisatievoorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	65.600	51.000
Totaal voorzieningen	65.600	376.000

Het verloop in 2019 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

<i>Voorzieningen (bedragen in €)</i>					
	Boekwaarde 1-1-2019	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2019
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voormalig personeel	325.000	-	-107.700	-217.300	-
Egalisatievoorzieningen					
Groot onderhoud	51.000	25.000	-10.400	-	65.600
Totaal voorzieningen	376.000	25.000	-118.100	-217.300	65.600

- Voorziening voormalig personeel

De bank is eigen risicodragers van verplichtingen voor voormalig personeel. Per ultimo 2019 zijn de middelen uit de voorziening vrijgevallen. Mogelijk kan er in de komende periode nog sprake zijn van (juridische) vergoedingen in verband met de beëindiging van een dienstverband in 2019. Omdat de uitkomst van dit traject onzeker is, is hiervoor geen voorziening opgenomen.

- Voorziening groot onderhoud

De voorziening is ingesteld om te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen die voortvloeien uit het door het Algemeen Bestuur op 7 juni 2012 vastgestelde Onderhoudsbeheersplan, dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Op basis van het bijgestelde Onderhoudsbeheersplan is de benodigde dotatie in 2019 op € 25.000 vastgesteld en heeft een onttrekking van € 10.400 plaatsgevonden.

Vaste schulden

<i>Vaste schulden (bedragen in €)</i>		
	2019	2018
Onderhandse leningen van:		
<i>Binnenlandse banken en overige fin. instellingen</i>	1.266.600	1.401.400
Door derden belegde gelden	1.435.000	1.435.000
Totaal	2.701.600	2.836.400

Onderhandse leningen

Het verloop van de onderhandse geldleningen is als volgt:

<i>Onderhandse leningen (bedragen in €)</i>						
	Rente %	Saldo per 1-1-2019	Nieuwe leningen	Aflossingen	Saldo per 31-12-2019	Rentelast begrotingsjaar
BNG 89.025	4.95%	87.400	-	17.400	70.000	4.300
BNG 90.127	5.30%	272.000	-	45.400	226.600	13.200
BNG 97.395	5.19%	800.000	-	50.000	750.000	39.600
BNG 97.396	5.13%	242.000	-	22.000	220.000	11.600
Totaal		1.401.400	-	134.800	1.266.600	68.700

Bovengenoemde leningen zijn afgesloten in 1998, 1999 en twee in 2004. Drie leningen hebben een looptijd van 25 jaar en één van 30 jaar.

De aflossingsverplichting voor het begrotingsjaar 2019 bedraagt wederom €134.800.

Door derden belegde gelden

De door derden belegde gelden betreffen de inleggelden die gestort zijn door de gemeenten die zijn aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland. De bepaling van het inleggeld geschiedt naar rato van het aantal inwoners en wordt eens in de drie jaar herzien. Per 1 januari 2018 zijn de inleggelden voor het laatst berekend. Er wordt geen rentevergoeding berekend.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (bedragen in €)		
	2019	2018
Overige schulden		
Persoonlijke rekeningen saldo's (PRS)	2.041.800	2.272.200
Reserveringen activiteiten	6.863.800	7.133.100
Overige schulden	2.595.100	2.057.500
Totaal	11.500.700	11.462.800

Persoonlijke Rekeningen Saldo's (PRS)

Hierop worden in principe alle cliënttegoeden verzameld die worden uitbetaald aan de cliënt en/of bestemd zijn voor toerekening aan activiteiten, zoals leningen, budgetbeheerrekeningen, saneringen, schuldbemiddeling enz. Vanuit deze activiteiten vindt dan doorbetaling plaats naar derden of naar de cliënt zelf.

Het totale saldo van de betreffende rekeningen bedroeg ultimo 2019 € 2 miljoen.

Reserveringen activiteiten

In overleg met de cliënt wordt overgegaan tot reserveringen voor toekomstige uitgaven. Deze post is in de balans opgenomen onder Reserveringen activiteiten. Per ultimo 2019 bedraagt deze reservering € 6,9 miljoen.

Overige schulden

Overige schulden (bedragen in €)		
	2019	2018
Door te betalen bemiddelingen	1.685.300	1.251.000
Salarissen, sociale lasten en loonheffing	480.200	435.400
Crediteuren	310.200	365.700
Overig	119.400	5.400
Totaal	2.595.100	2.057.500

De post *Door te betalen bemiddeling* betreft bedragen die per 31 december 2019 zijn bestemd voor doorbetaling aan schuldeisers van de activiteit 'schuldbemiddeling'.

De post *Salarissen, sociale lasten en loonheffing* bevat nog te betalen sociale lasten en loonheffingen over de maand december 2019.

Per ultimo januari 2020 is van het saldo *Crediteuren* nog € 46.400 open.

De post *Overig* betreft de nog te verrekenen vergoedingen dienstverlening met de deelnemende gemeenten en deze zijn per ultimo januari 2020 volledig afgewikkeld.

Overlopende passiva

Overlopende passiva (bedragen in €)		
	2019	2018
Overlopende passiva		
<i>Rente onderhandse leningen</i>	42.900	47.000
<i>Nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen</i>	304.800	320.100
Totaal	347.700	367.100

Nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen

Van de nog te betalen bedragen moet per ultimo januari 2020 nog ca. € 71.500 worden afgewikkeld. Hiervan betreft € 66.300 de afrekening van de bestaanskosten.

2.4.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Er is een aantal significante financiële verplichtingen aangegaan, waaraan de organisatie de komende jaren is verbonden:

Met RICOH is per mei 2017 een huur-/serviceovereenkomst afgesloten met betrekking tot de afname van kopieer- en printapparatuur, voor een geschat bedrag van € 20.000 per jaar. De looptijd van het contract is tot en met februari 2023.

Er is in 2017 een overeenkomst met Volkswagen PON afgesloten over de operational lease van 6 auto's, waarvan 2 elektrisch aangedreven en 4 op groen gas. Het gaat hierbij om een leasebedrag van € 25.000 per jaar gedurende 5 jaar.

TWS-groep levert vanaf 2017 de LAN-infrastructuur voor een periode van 4 jaar. De maandelijkse kosten bedragen afgerond € 2.400.

De meerjarige overeenkomst voor hostingdiensten en licenties met ROOT is per 2020 beëindigd. Deze diensten zijn opnieuw onderhands aanbesteed met 3 partijen. Fundaments wordt met ingang van 2020 de nieuwe leverancier voor 3 jaar voor een bedrag van circa € 70.000 op jaarbasis.

Met Smart FMS is een overeenkomst voor 3 jaar gesloten tot 6 november 2020 met betrekking tot de software voor het cliëntenbeheer van beschermingsbewind. Het gaat hierbij om circa € 15.000 per jaar.

Het cliëntenbeheer van de overige dienstverlening gebeurt in de applicatie Allegro, waarvoor jaarlijks met Kred'it een SLA wordt afgesloten. Op 11 oktober 2018 is de module Dicos SR compleet aangeschaft met een looptijd van 4 jaar. De totale kosten bedragen € 14.200.

De koffie-, thee- en watervoorziening voor de Stadsbank wordt verzorgd door Jacobs Douwe Egberts PRO NL B.V. Het 5-jarig contract loopt tot 20 maart 2023 en bedraagt € 19.700.

Met MER ICT BV is een 3-jarige overeenkomst getekend vanaf 1 februari 2019 voor de afname van cliënt telefoniediensten voor een jaarlijks bedrag van € 68.000.

Docuwork BV verzorgt post- en email-afhandeling vanaf 1 april 2019 voor een periode van 4 jaar voor een jaarlijks bedrag van € 173.200.

Innovadis BV ontwikkelt vanaf 31 augustus 2019 in 3 jaar een mobiele applicatie voor de schulddienstverlening voor een bedrag van € 33.000.

De genoemde bedragen zijn exclusief btw.

Bij aflopende contracten en het sluiten van nieuwe overeenkomsten wordt nagegaan of aanbesteding aan de orde moet zijn. Daarbij is en wordt getoetst aan het uitgangspunt van

maatschappelijk ondernemen en de andere voordelen die te behalen zijn bij het investeren binnen de lokale overheid. Ook wordt hierbij in overweging genomen of koppelingen met bestaande systemen ingrijpende wijzigingen vragen en extra kosten met zich meebrengen.

De bank is eigen risicodragers van verplichtingen voor voormalig personeel. Per ultimo 2019 zijn deze verplichtingen niet meer aan orde en zijn de middelen uit de betreffende voorziening vrijgevallen. Mogelijk kan er in de komende periode nog sprake zijn van (juridische) vergoedingen in verband met de beëindiging van een dienstverband in 2019. Omdat de uitkomst van dit traject onzeker is, is hiervoor geen voorziening opgenomen.

2.4.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (Corona) virus heeft voor de procesgang en de cijfers in de Jaarrekening 2019 geen financiële gevolgen. De continuïteit van de Stadsbank wordt door het virus niet bedreigd. De financiële effecten (materieel gezien) voor 2020 zijn op dit moment nog onzeker. De ontwikkelingen hierin zullen in de voortgangsrapportages in 2020 (Voorjaarsnota, Najaarsnota) worden meegenomen.

De directie en het management van de Stadsbank hebben in de bedrijfsvoering passende maatregelen getroffen en richtlijnen ingesteld om de voortgang van de processen en de dienstverlening naar klanten en opdrachtgevers op hetzelfde niveau te continueren. Hierbij worden de (landelijke) richtlijnen van het RIVM gevolgd.

De medewerkers van de Stadsbank werken hierbij - in nauw contact met het management - in principe vanuit huis en beschikken over de noodzakelijke (digitale) voorzieningen en communicatiemiddelen om hun werkzaamheden op afstand uit te voeren en contacten te onderhouden met klanten, opdrachtgevers en collega's. Ook de dagelijkse betalingsprocessen vinden op gebruikelijke wijze doorgang.

2.5 Toelichting op de baten en lasten

Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening (cf. art 28 BBV)

2.5.1 Algemeen Bestuur

<i>Algemeen bestuur (bedragen in €)</i>				
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking	Primaire begroting
Lasten	3.509.600	3.843.400	-333.800	3.752.200
Baten	3.726.900	3.843.400	-116.500	3.752.200
Totaal	217.300	-	217.300	-

Het programma *Algemeen Bestuur* vertoont per ultimo boekjaar een voordelig saldo van € 217.300.

De lasten van dit programma bedragen € 3,5 miljoen en komen daarmee € 334 duizend lager uit dan begroot. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een lagere realisatie van de bestaanskosten, inclusief de vrijval van de middelen uit de Voorziening Voormalig personeel.

Begrotingsrechtmatigheid

Het programma *Algemeen bestuur* vertoont zowel op de lastenkant als batenkant een begrotingsonderschrijding. Het totale resultaat op dit programma is hierdoor € 217 duizend positief.

Bezoldiging in het kader van de WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Hierna: WNT) stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2019: €194.000.

Beloning reguliere topfunctionarissen

Gegevens 2019 (bedragen x € 1)		
Naam	C.H.A.A. Luttikhuis	A. de Jong
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1-1-2019 - 31-12-2019	1-1-2019 - 31-12-2019
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1 fte	1 fte
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.131	28.395
Beloningen betaalbaar op termijn	19.643	5.841
<i>Subtotaal</i>	<i>137.774</i>	<i>34.236</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	137.774	34.236
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018 (bedragen x € 1)		
Naam	C.H.A.A. Luttikhuis	A. de Jong
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1-1-2018 - 31-12-2018	1-1-2018 - 31-12-2018
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1 fte	1 fte
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	116.559	27.439
Beloningen betaalbaar op termijn	17.885	4.456
<i>Subtotaal</i>	<i>134.444</i>	<i>31.895</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
Totale bezoldiging	134.444	31.895

Beloning leden Algemeen en Dagelijks Bestuur

Beloning leden Algemeen en Dagelijks Bestuur		2018	2019
Functie	Naam	Bezoldiging	Bezoldiging
Voorzitter	Dhr. A. Kampman	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Vice-voorzitter	Dhr. D.W. Aalderink	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. J. Wikkerink	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. A. Maathuis	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. G. Teselink	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. M.J.R. Kottelman	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. E. Blaauw	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. I. Duursma	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. A.R. Peppelman	nvt	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Mevr. G.J. Overmeen-Bakhuis	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Mevr. M.A. ten Heuw	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. P. v. Zwanenburg	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. H. van Zeijts	nvt	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. A. Prins	nvt	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. W.G.H. Sinderdinck	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. R.G.H. Christenhusz	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. J. Hoenderboom	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. P. van de Wardt	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. B.D. Tijhof	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. H.M.N. Berning	nvt	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. M. van Abbema	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. N. Kortenhoeven	Onbezoldigd	Onbezoldigd

2.5.2 Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen (bedragen in €)				
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking	Primaire begroting
Lasten	6.886.100	6.743.100	143.000	6.662.100
Baten	7.284.300	6.682.100	602.200	6.662.500
Totaal	398.200	-61.000	459.200	400

Begrotingsrechtmatigheid

Lasten en baten

Het programma *Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen* laat per ultimo 2019 een voordelig saldo zien van € 398 duizend. Dit is € 459 duizend hoger dan begroot. De lasten zijn hoger als gevolg van het opvangen van langdurig ziekteverzuim, maar worden met name gecompenseerd door hogere baten in verband met de aanvullende btw-aftrek over de periode 2014 – 2018.

2.5.3 Incidentele baten en lasten

De incidentele baten en lasten in 2019 betreffen:

- aanvullende btw-aftrek over de periode 2014 - 2018 ad € 592.800
- vrijval Voorziening Voormalig Personeel € 217.300
- afkoop overname intake gemeente Hengelo (deel 2019) ad € 31.600 en Oude IJsselstreek (deel 2019) ad € 9.410
- dotatie Voorziening Dubieuze Debiteuren € 36.100

2.5.4 Toelichting resultaat voor en na bestemming

In deze tabel worden de mutaties in de reserves, welke in de balans zijn verwerkt nader toegelicht. Deze mutaties hebben betrekking op posten die conform de bestendige gedragslijn zijn verwerkt en posten waarover het Algemeen Bestuur reeds een besluit heeft genomen. Hierbij zijn de financiële consequenties van de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2019' verwerkt.

Toelichting resultaat (bedragen in €)

	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking
Resultaat voor bestemming	615.500	-61.000	676.500
Onttrekking uit reserves:			
Algemene reserve			-
Saneringskredieten	68.400		68.400
Personeel	65.500		65.500
Innovatie en Digitalisering	92.500		92.500
Subtotaal	226.400	-	226.400
Dotaties aan reserves:			
Algemene reserve	158.000		158.000
Saneringskredieten			-
Personeel			-
Innovatie en Digitalisering			-
Subtotaal	158.000	-	158.000
Resultaat na bestemming	683.900	-61.000	744.900

Toelichting op afwijkingen van de begroting

Met de vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen 2019 heeft het Algemeen Bestuur op 20 november 2019 besloten om de Bestemmingsreserves Personeel en Innovatie en Digitalisering op te heffen en de vrijvallende middelen toe te voegen aan de Algemene Reserve. Daarnaast is de Bestemmingsreserve Saneringskredieten opgeheven. De risico's met betrekking tot saneringskredieten zijn opgenomen in de Voorziening Risico Leningen.

Besloten is om de Reserve Personeel en de Reserve Innovatie en Digitalisering op te heffen. De vrijgevallen middelen van deze reserve zijn aan de Algemene Reserve toegevoegd.

2.6 Sisa

De bank ontvangt geen specifieke uitkeringen van het Rijk. Er is dus geen Sisa-specificatie opgenomen.

3 Overige gegevens

3.1 Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring over de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Stadsbank Oost-Nederland te Enschede gecontroleerd:

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de Stadsbank Oost-Nederland (verder: de Stadsbank) op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid, vastgesteld door het algemeen bestuur op 16 juni 2016 als bijlage 1 van het 'Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de Stadsbank Oost-Nederland'.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2019;
- Het overzicht van baten en lasten over 2019;
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Normenkader rechtmatigheid van de Stadsbank en de Regeling Controleprotocol WNT (Wet normering topinkomens) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stadsbank zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd.

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit

betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 100.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% bedraagt van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2019.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen groter dan € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in dit rapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat dit rapport andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de parafen;
- de inhoudsopgave, het voorwoord van de directie, de inleiding en het voorstel van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur en ontwerp besluit.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig

tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het Normenkader rechtmatigheid 2019 van de Stadsbank.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Regeling Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin

- opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 1 april 2020

Eshuis Registeraccountants B.V.

Was getekend: drs. E. Dijkgraaf RA

3.2 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening en resultaatbestemming

De jaarrekening 2019 wordt vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Stadsbank Oost Nederland van 19 juni 2020.

1. Het gerealiseerde resultaat van 2019 bedraagt € 683.900 positief. Hierin zijn de reeds door het bestuur geaccordeerde mutaties in de reserves verwerkt. Het resultaat betreft met name de nog te ontvangen aanvullende btw-aftrek van € 592.800 over de periode 2014-2018. Daarnaast zijn de financiële consequenties van de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2019' verwerkt.
2. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om de jaarrekening 2019 vast te stellen en het jaarrekeningsaldo van € 683.900 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

4 Bijlagen

Categoriale indeling rekening

LASTEN (bedragen in €)	Jaarrekening 2019	Najaarsnota 2019	Verschil	Primair 2019
Personeelslasten totaal	8.222.200	8.125.400	96.800	7.997.100
Rente en Afschrijvingen	536.600	553.600	-17.000	527.000
Huisvesting	120.200	145.800	-25.600	139.200
Bureaunkosten	356.900	371.200	-14.300	364.400
Beheerskosten	1.274.600	1.316.500	-41.900	1.312.300
Mutaties voorzieningen	114.800	74.000	-188.800	74.300
TOTAAL LASTEN	10.395.700	10.586.500	-190.800	10.414.300
BATEN (bedragen in €)				
Bijdrage bestaanskosten	3.685.900	3.802.400	-116.500	3.752.200
Preventie & Voorlichting	2.600	1.800	800	-
Indicatiestelling	771.900	768.000	3.900	703.800
Kredietverstrekking	440.400	438.200	2.200	478.600
Stabilisatie & Herstel	4.236.900	4.229.300	7.600	4.296.100
Minnelijk schuldregelen	1.044.700	1.054.600	-9.900	1.047.600
Nazorg	7.000	9.800	-2.800	10.600
Additionele afspraken	780.800	180.400	600.400	125.800
Overige Baten	41.000	41.000	-	-
TOTAAL BATEN	11.011.200	10.525.500	485.700	10.414.700
TOTAAL LASTEN	10.395.700	10.586.500	-190.800	10.414.300
TOTAAL BATEN	11.011.200	10.525.500	485.700	10.414.700
GEREALICEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	615.500	-61.000	676.500	400
Toevoeging/onttrekking aan reserves	68.400	-	68.400	-400
GEREALISEERD RESULTAAT	683.900	-61.000	744.900	-

Programmarekening Indeling BBV-voorschriften 2018

Vanaf het verslagjaar 2018 gelden gewijzigde BBV-voorschriften met betrekking tot de programmarekening. De gewijzigde indeling komt vrijwel overeen met de door de Stadsbank gehanteerde indeling. In het nieuwe overzicht worden de lasten van het oude programma 1 grotendeels ondergebracht bij het onderdeel Overhead. De lasten van het

oude programma 2 vallen nu onder programma 1. Het gerealiseerde saldo van baten en lasten 2019 ziet er volgens de nieuwe indeling als volgt uit:

LASTEN (bedragen in €)	Jaarrekening 2019	Najaarsnota 2019	Verschil	Primair 2019
Programma 1:				
Financieel-maatschappelijke dienstverlening/voorzieningen	6.273.500	6.286.200	-12.700	6.271.200
Subtotaal	6.273.500	6.286.200	-12.700	6.271.200
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Overhead	4.122.200	4.300.300	-178.100	4.143.100
Heffing VPB	-	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-	-
TOTAAL LASTEN	10.395.700	10.586.500	-190.800	10.414.300
BATEN (bedragen in €)				
Programma 1:				
Financieel-maatschappelijke dienstverlening/voorzieningen	11.011.200	10.525.500	485.700	10.414.700
Subtotaal	11.011.200	10.525.500	485.700	10.414.700
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Overhead	-	-	-	-
Heffing VPB	-	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-	-
TOTAAL BATEN	11.011.200	10.525.500	485.700	10.414.700
TOTAAL LASTEN	10.395.700	10.586.500	-190.800	10.414.300
TOTAAL BATEN	11.011.200	10.525.500	485.700	10.414.700
GEREALICEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	615.500	-61.000	676.500	400

Vervolgens vinden hierop toevoegingen/onttrekkingen uit de reserves plaats:

(bedragen in €)	Jaarrekening 2019	Najaarsnota 2019	Verschil	Primair 2019
TOTAAL LASTEN	10.395.700	10.586.500	-190.800	10.414.300
TOTAAL BATEN	11.011.200	10.525.500	485.600	10.414.700
GEREALICEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	615.500	-61.000	676.400	400
Toevoeging/onttrekking aan reserves	68.400	-	68.400	-400
GEREALISEERD RESULTAAT	683.900	-61.000	744.800	-

4.2 Berekening van de afrekening met de deelnemende gemeenten over het jaar 2019

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening (excl. Bewind)	Bijdrage bestaanskosten	Additionele dienstverlening	Totaal bijdrage gemeenten Jaarrekening	Totaal bijdrage gemeenten Najaarsnota	Vershil
Aalten	11.399	40.752	67.221	13.823	121.796	121.015	781
Almelo	32.679	389.893	375.322	2.060	767.275	774.829	-7.555
Berkelland	18.805	115.259	128.171	7.507	250.937	251.719	-782
Borne	9.657	57.690	78.639	3.857	140.186	144.167	-3.981
Bronckhorst	15.531	66.816	80.175	420	147.411	152.916	-5.505
Dinkelland	10.250	31.954	48.508	3.855	84.317	83.355	962
Enschede	78.627	1.076.826	1.165.565	152.443	2.394.834	2.414.497	-19.663
Haaksbergen	10.179	59.761	76.816	-	136.577	136.670	-93
Hellendoorn	14.642	64.129	93.029	159	157.317	164.048	-6.731
Hengelo OV	37.689	227.427	358.256	2.238	587.921	601.286	-13.365
Hof van Twente	14.854	88.996	120.339	-	209.335	220.872	-11.538
Lochem	14.677	73.879	124.072	11.343	209.294	215.694	-6.399
Losser	9.335	45.818	62.408	1.276	109.502	107.119	2.383
Montferland	15.588	121.895	139.743	6.919	268.557	267.268	1.289
Oldenzaal	13.955	99.540	120.730	11.794	232.064	232.383	-319
Oost Gelre	12.381	67.178	79.463	4.445	151.086	149.847	1.239
Oude IJsselstreek	17.034	116.993	154.725	13.375	285.093	289.230	-4.136
Rijssen - Holten	14.305	80.775	84.780	1.980	167.535	167.542	-8
Tubbergen	8.085	27.731	39.589	3.072	70.392	69.325	1.067
Twenterand	13.142	41.148	81.791	81.390	204.329	205.704	-1.376
Wierden	9.532	41.298	45.451	-	86.749	90.438	-3.689
Winterswijk	12.767	128.100	161.084	15.479	304.663	314.719	-10.056
Totaal	395.113	€ 3.063.858	€ 3.685.877	€ 337.435	€ 7.087.170	€ 7.174.644	€ 87.474-

* bron CBS 2019

4.3 Afrekening Bestaanskosten 2019

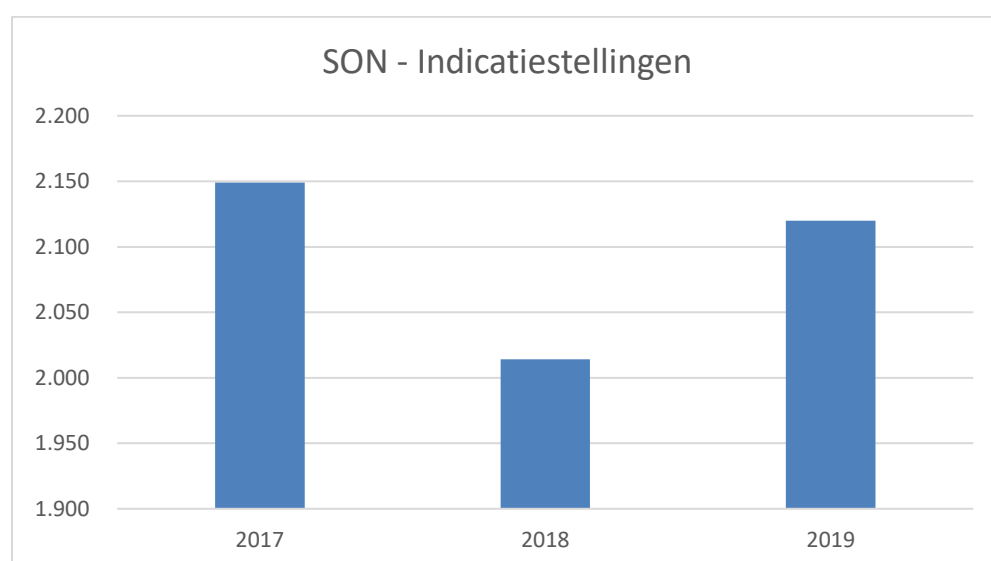
Gemeente	Huishoudens* abs.	In rekening gebrachte voorschotten 2019	Bijdrage bestaanskosten Jaarrekening 2019	Nog te verrekenen Bestaanskosten 2019
Aalten	11.399	68.544	67.221	1.323-
Almelo	32.679	381.430	375.322	6.108-
Berkelland	18.805	130.713	128.171	2.542-
Borne	9.657	80.086	78.639	1.447-
Bronckhorst	15.531	81.951	80.175	1.776-
Dinkelland	10.250	49.325	48.508	817-
Enschede	78.627	1.186.392	1.165.565	20.827-
Haaksbergen	10.179	78.200	76.816	1.384-
Hellendoorn	14.642	94.726	93.029	1.697-
Hengelo OV	37.689	364.366	358.256	6.110-
Hof van Twente	14.854	122.567	120.339	2.228-
Lochem	14.677	126.552	124.072	2.480-
Losser	9.335	63.629	62.408	1.221-
Montferland	15.588	141.705	139.743	1.962-
Oldenzaal	13.955	123.204	120.730	2.474-
Oost Gelre	12.381	81.029	79.463	1.566-
Oude IJsselstreek	17.034	157.739	154.725	3.014-
Rijssen - Holten	14.305	86.070	84.780	1.290-
Tubbergen	8.085	40.150	39.589	561-
Twenterand	13.142	83.398	81.791	1.607-
Wierden	9.532	46.263	45.451	812-
Winterswijk	12.767	164.157	161.084	3.073-
Totaal	395.113	€ 3.752.196	€ 3.685.877	€ 66.319-

* bron CBS 2019

4.4 Statistische gegevens

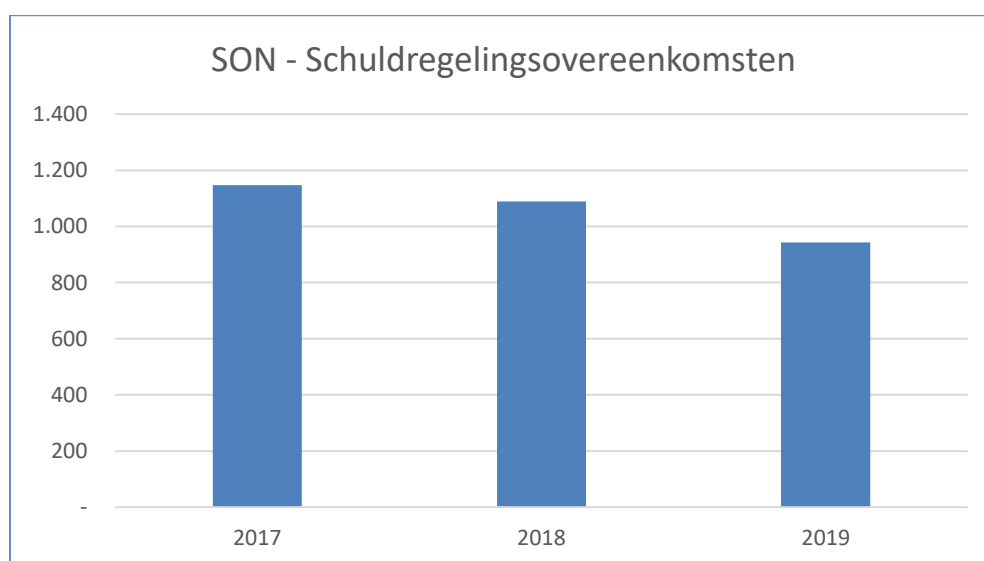
A. Fase I - Indicatiestellingen

	2017		2018		2019	
<i>Indicatiestellingen</i>	<i>Indicatie- stellingen</i>	<i>Waarvan Crisis</i>	<i>Indicatie- stellingen</i>	<i>Waarvan Crisis</i>	<i>Indicatie- stellingen</i>	<i>Waarvan Crisis</i>
Aalten	-	-	-	-	-	-
Almelo	299	4	288	7	336	14
Berkelland	84	-	80	4	77	6
Borne	38	1	42	1	38	-
Bronckhorst	78	1	54	7	42	1
Dinkelland	23	-	18	-	26	-
Enschede	779	33	783	40	926	35
Haaksbergen	36	1	40	5	43	1
Hellendoorn	31	-	37	1	26	1
Hengelo Ov.	113	1	149	-	77	1
Hof van Twente	69	2	49	4	41	-
Lochem	53	1	61	1	47	-
Losser	34	2	46	1	59	1
Montferland	121	1	86	5	91	2
Oldenzaal	70	2	60	5	78	1
Oost Gelre	45	-	43	-	38	-
Oude IJsselstreek	101	1	9	-	-	-
Rijssen-Holten	-	-	-	-	-	-
Tubbergen	11	-	8	-	16	-
Twenterand	22	-	13	-	33	-
Wierden	32	1	34	3	24	1
Winterswijk	110	-	114	7	102	2
Totaal:	2.149	51	2.014	91	2.120	66

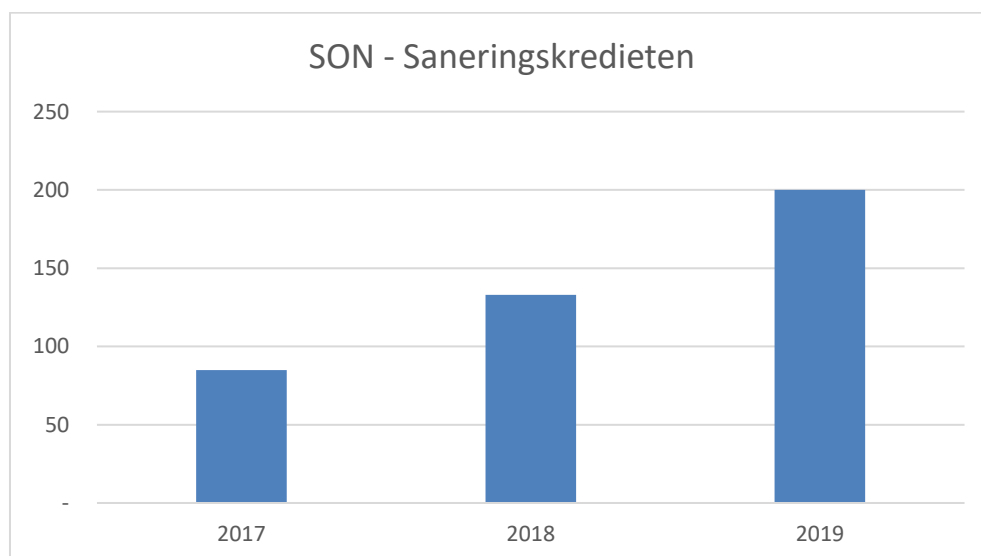
B. Fase II – Schulden oplossen (schuldregelings-overeenkomst)

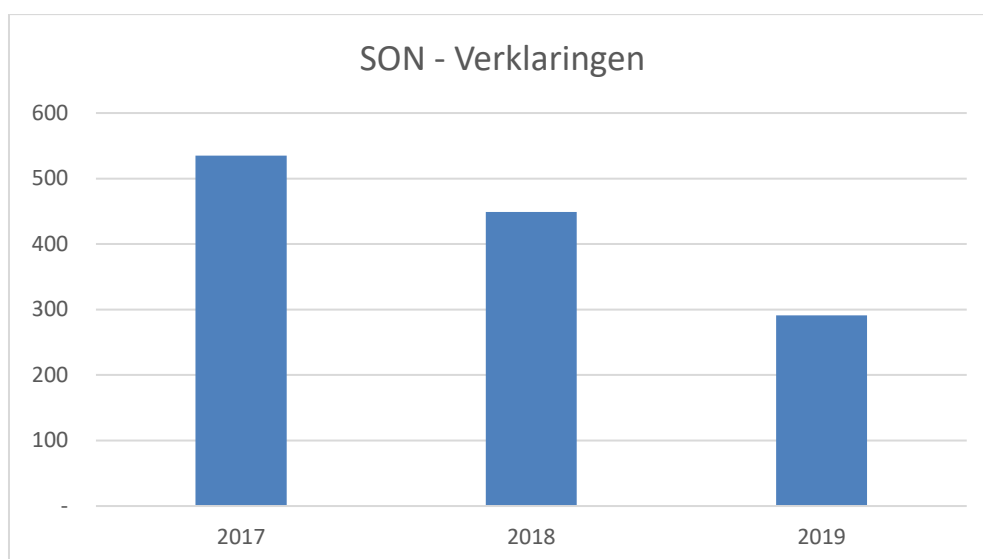
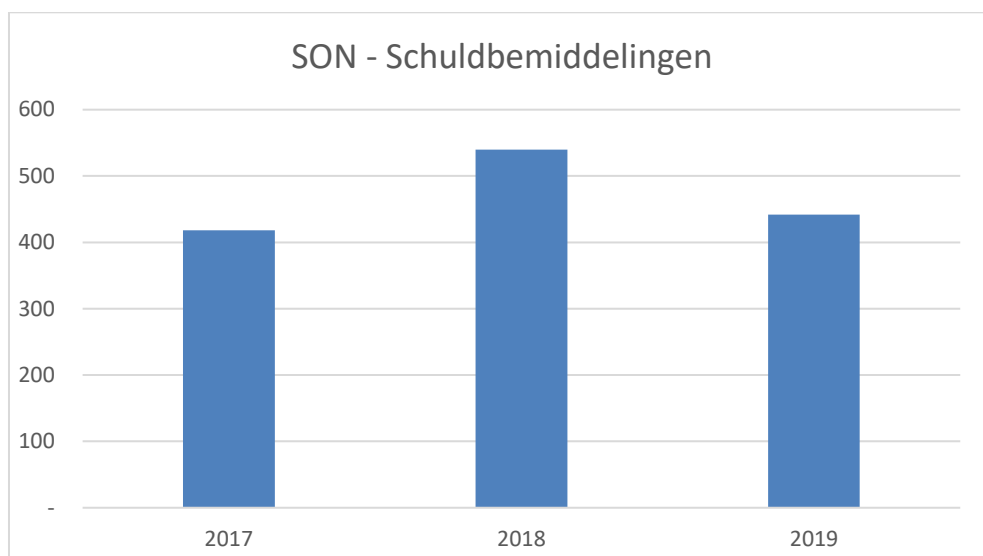
	2017	2018	2019
<i>Schuldregelings-overeenkomsten</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>
Aalten	21	17	12
Almelo	131	147	112
Berkelland	49	47	30
Borne	25	19	14
Bronckhorst	33	31	15
Dinkelland	15	8	15
Enschede	351	345	366
Haaksbergen	19	15	16
Hellendoorn	20	18	13
Hengelo Ov.	120	131	107
Hof van Twente	27	32	18
Lochem	30	28	25
Losser	20	20	22
Montferland	61	34	24
Oldenzaal	31	29	25
Oost Gelre	14	17	11
Oude IJsselstreek	54	46	35
Rijssen-Holten	31	30	20
Tubbergen	12	5	9
Twenterand	28	28	24
Wierden	16	14	11
Winterswijk	39	28	19
Totaal:	1.147	1.089	943

C. Fase III – Schulden opgelost

	2017				2018				2019			
<i>Schulden opgelost door middel van</i>	<i>SB</i>	<i>SK</i>	<i>HF</i>	<i>Wsnp</i>	<i>SB</i>	<i>SK</i>	<i>HF</i>	<i>Wsnp</i>	<i>SB</i>	<i>SK</i>	<i>HF</i>	<i>Wsnp</i>
Aalten	4	6	-	4	10	2	-	8	5	1	-	5
Almelo	62	12	9	62	78	18	6	56	34	34	6	35
Berkelland	17	5	1	31	23	6	1	21	16	6	3	7
Borne	12	-	1	16	7	1	1	4	16	-	-	10
Bronckhorst	9	4	4	12	14	-	-	14	9	2	1	4
Dinkelland	2	1	-	3	5	1	-	3	5	-	-	3
Enschede	108	24	26	184	158	51	27	140	159	97	20	100
Haaksbergen	3	3	1	10	4	4	-	7	8	4	1	4
Hellendoorn	11	1	1	14	15	1	1	3	7	3	1	3
Hengelo Ov.	42	6	11	42	74	12	6	48	77	10	8	48
Hof van Twente	13	-	7	13	14	1	2	17	11	3	6	8
Lochem	15	3	1	8	22	-	1	11	11	9	1	4
Losser	5	1	-	8	9	1	2	8	9	4	2	5
Montferland	20	5	3	25	16	7	1	18	11	7	1	10
Oldenzaal	16	-	7	19	17	1	3	14	14	4	1	5
Oost Gelre	11	1	-	9	4	-	-	9	2	2	2	6
Oude IJsselstreek	21	4	1	19	20	7	3	23	16	1	3	8
Rijssen-Holten	12	4	3	14	6	15	5	11	5	4	1	10
Tubbergen	4	1	-	2	7	-	-	6	2	-	-	2
Twenterand	10	-	6	21	13	2	2	11	8	5	3	8
Wierden	6	-	-	6	9	1	2	4	5	3	2	4
Winterswijk	15	4	4	13	15	2	1	13	12	1	1	2
		-				-						
Totaal:	418	85	86	535	540	133	64	449	442	200	63	291

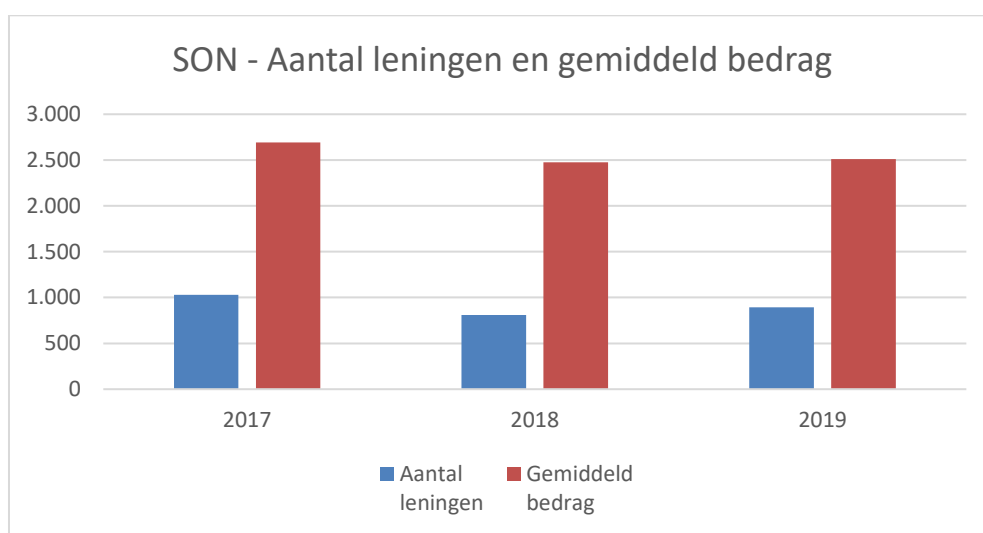
D. Kredietverstrekking

Verdeling verstrekte leningen per gemeente

SL-HF-SK	2017				2018				2019			
	Aanvraag	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aanvraag	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aanvraag	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
Aalten	19	12	24.027	2.002	10	4	7.753	1.938	24	8	25.857	3.232
Almelo	243	110	252.923	2.299	288	114	264.491	2.320	352	127	309.136	2.434
Berkelland	82	62	260.917	4.208	43	19	55.161	2.903	49	30	96.133	3.204
Borne	9	5	12.076	2.415	16	5	14.662	2.932	20	7	16.550	2.364
Bronckhorst	19	14	33.485	2.392	17	5	7.260	1.452	16	7	12.014	1.716
Dinkelland	13	4	8.642	2.160	9	4	7.311	1.828	10	4	7.657	1.914
Enschede	608	348	754.287	2.167	589	298	678.281	2.276	722	357	805.952	2.258
Haaksbergen	16	10	23.611	2.361	29	15	40.533	2.702	28	12	42.835	3.570
Hellendoorn	18	16	33.698	2.106	38	24	54.038	2.252	28	21	48.029	2.287
Hengelo Ov.	100	71	183.175	2.580	111	52	130.912	2.518	123	66	160.598	2.433
Hof van Twente	41	34	126.846	3.731	61	34	122.880	3.614	56	39	132.430	3.396
Lochem	20	10	20.844	2.084	14	5	12.732	2.546	18	12	20.321	1.693
Losser	31	25	90.564	3.623	28	10	29.748	2.975	35	22	53.163	2.417
Montferland	47	20	50.996	2.550	45	20	55.339	2.767	43	19	39.447	2.076
Oldenzaal	58	43	112.430	2.615	48	23	51.783	2.251	65	32	81.674	2.552
Oost Gelre	33	27	114.716	4.249	31	16	45.685	2.855	38	20	82.054	4.103
Oude IJsselstreek	80	56	115.008	2.054	60	36	85.229	2.367	46	22	55.422	2.519
Rijssen-Holten	58	53	246.086	4.643	57	52	155.104	2.983	30	20	71.706	3.585
Tubbergen	12	3	5.637	1.879	16	4	9.725	2.431	5	4	11.250	2.813
Twenterand	53	38	76.357	2.009	51	30	60.501	2.017	58	34	78.407	2.306
Wierden	8	3	7.259	2.420	11	5	16.124	3.225	11	7	20.648	2.950
Winterswijk	71	54	183.705	3.402	54	29	85.787	2.958	47	21	66.915	3.186
Recentelijk verhuisd:	48	10	29.128	-	30	6	14.010	-	19	1	782	782
Totaal:	1.687	1.028	2.766.416	2.691	1.656	810	2.005.049	2.475	1.843	892	2.238.982	2.510

Jaar	Aantal leningen	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Index 2010=100
2010	988	2.517.233	2.548	100
2011	931	2.329.882	2.503	98
2012	860	2.093.372	2.434	96
2013	881	2.110.530	2.396	94
2014	916	2.150.202	2.347	92
2015	1.035	2.512.027	2.427	95
2016	1.138	2.941.537	2.585	101
2017	1.028	2.766.415	2.691	106
2018	810	2.005.049	2.475	97
2019	892	2.238.982	2.510	99

Jaar	Uitstaand saldo (€)	Index 2010=100	Toename / afname uitstaand saldo (€)
2010	4.614.790	100	-
2011	4.388.531	95	-226.259
2012	4.126.406	89	-488.384
2013	4.133.387	90	-481.403
2014	4.195.457	91	-419.333
2015	4.562.648	99	-52.142
2016	5.197.727	113	582.937
2017	5.195.890	113	581.100
2018	4.541.900	98	-72.890
2019	4.243.521	92	-371.269

Borgstellingen ten opzichte van totaal aantal leningen

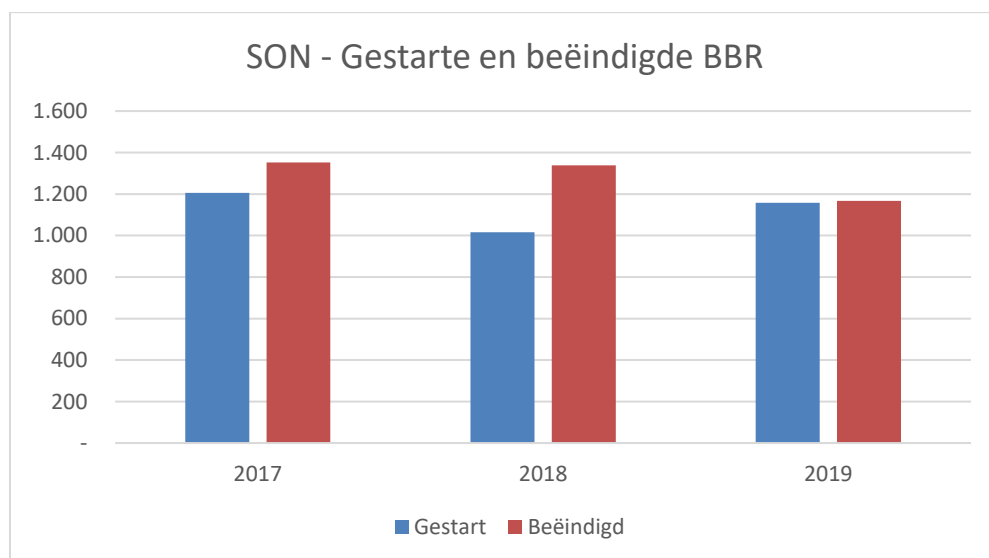
Borgstellingen t.o.v. totaal aantal leningen	2017	2018	2019
Aantal met borg gsd	310	155	146
Aantal met instelling borg	-	-	-
Aantal met persoonl. borg	-	-	1
Aantal met borg SON	84	134	201
Aantal zonder borg	634	521	544
Totaal aantal:	1.028	810	892
Omzet met borg gsd (€)	1.141.870	454.185	440.461
Omzet met instelling borg (€)	-	-	-
Omzet met persoonl. borg (€)	-	-	3.695
Omzet met borg SON (€)	136.393	244.760	351.625
Omzet zonder borg (€)	1.488.152	1.306.105	1.443.202
Totaal omzet (€):	2.766.415	2.005.049	2.238.982

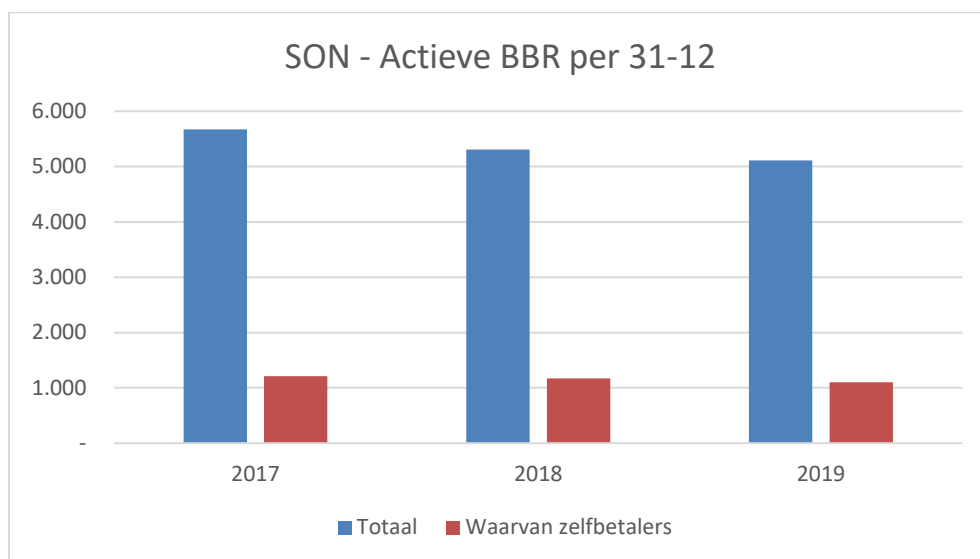
Verdeling uitbetaalde leningen naar looptijdklassen

Looptijdklassen	2017	2018	2019
0-12 maanden	16	19	22
13-24 maanden	64	49	55
25-36 maanden	570	379	448
37-48 maanden	88	67	71
49-60 maanden	290	294	296
boven 60 maanden	-	2	-
Totaal:	1.028	810	892

E. Budgetbeheer

Budgetbeheer	2017					2018					2019				
	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.
Aalten	24	10	25	96	7	18	6	18	82	7	39	19	20	81	6
Almelo	242	150	190	758	282	237	95	163	672	271	275	149	153	645	254
Berkelland	51	26	33	166	31	85	37	33	164	25	57	28	30	151	22
Borne	25	15	24	110	21	37	16	25	101	21	40	17	17	96	21
Bronckhorst	59	48	21	95	10	49	23	24	93	8	45	22	16	95	7
Dinkelland	24	12	12	50	10	20	7	13	38	10	27	15	13	39	10
Enschede	616	375	428	1.654	397	787	346	394	1.584	371	856	431	389	1.531	346
Haaksbergen	36	22	22	102	25	31	21	26	94	24	38	16	19	85	23
Hellendoorn	31	19	38	136	25	35	23	38	123	27	26	21	25	118	23
Hengelo Ov.	189	118	163	622	157	229	103	149	575	146	237	100	114	556	135
Hof van Twente	48	37	34	179	22	71	25	38	167	23	46	20	22	162	17
Lochem	31	18	27	121	16	43	18	23	109	19	50	21	22	104	18
Losser	33	20	20	91	33	45	19	27	82	31	47	27	17	90	33
Montferland	84	54	53	187	13	44	21	41	167	12	83	48	37	178	14
Oldenzaal	58	39	36	172	29	73	36	33	172	23	57	30	31	170	14
Oost Gelre	30	20	27	100	10	38	24	13	113	10	31	15	12	117	10
Oude IJsselstreek	76	46	48	256	10	90	51	70	232	9	67	41	47	217	14
Rijssen-Holten	53	45	29	187	22	52	34	39	181	24	52	39	40	172	25
Tubbergen	11	6	3	41	5	12	5	7	38	5	15	9	9	39	6
Twenterand	72	48	47	220	55	53	28	50	199	50	68	37	54	176	51
Wierden	39	30	28	112	25	29	23	47	84	26	23	16	25	79	26
Winterswijk	70	48	45	216	7	97	55	57	217	8	76	37	48	196	10
Recentelijk verhuisd:								10	19	19	4		7	14	14
Totaal:	1.902	1.206	1.353	5.671	1.212	2.175	1.016	1.338	5.306	1.169	2.259	1.158	1.167	5.111	1.099

F. Beschermingsbewind

Aantal actieve dossiers per 31-12-2019

Gemeente	2017	2018	2019
Almelo	154	150	160
Hellendoorn	17	18	19
Rijssen-Holten	26	30	29
Tubbergen	5	6	8
Twenterand	33	32	33
Wierden	12	12	12
Aalten	16	14	13
Berkelland	26	26	31
Bronckhorst	16	11	12
Enschede	518	484	483
Haaksbergen	23	22	23
Lochem	24	25	25
Losser	15	17	11
Montferland	35	33	31
Oost Gelre	23	23	24
Oude IJsselstreek	35	33	42
Winterswijk	50	45	48
Borne	16	15	17
Dinkelland	12	12	15
Hengelo OV.	114	98	96
Hof van Twente	29	30	30
Oldenzaal	33	32	24
Buiten werkgebied	24	27	33
Totaal	1.256	1.195	1.219

G. Prestatie-indicatoren

Gemeente	2018						2019							
	PI-1	PI-2	PI-3	PI-4	PI-5	PI-6a	PI-6b	PI-1	PI-2	PI-3	PI-4	PI-5	PI-6a	PI-6b
Aalten	nvt	nvt	71%	46%	100%	nvt	nvt	nvt	nvt	50%	25%	100%	nvt	nvt
Almelo	75%	88%	64%	61%	96%	0,3%	0,0%	84%	93%	62%	56%	92%	0,0%	0,3%
Berkelland	88%	100%	60%	37%	100%	0,0%	1,2%	89%	83%	77%	52%	90%	0,0%	1,2%
Borne	93%	100%	42%	65%	67%	0,0%	0,0%	73%	nvt	129%	42%	63%	0,0%	0,0%
Bronckhorst	82%	86%	45%	62%	88%	0,0%	0,0%	88%	100%	73%	71%	73%	0,0%	4,7%
Dinkelland	84%	nvt	63%	67%	100%	0,0%	0,0%	76%	nvt	33%	40%	100%	0,0%	3,8%
Enschede	78%	90%	59%	56%	95%	0,0%	0,2%	66%	94%	74%	56%	92%	0,2%	0,2%
Haaksbergen	76%	100%	60%	48%	100%	0,0%	0,0%	74%	100%	81%	73%	100%	0,0%	0,0%
Hellendoorn	91%	100%	89%	50%	91%	0,0%	0,0%	88%	100%	77%	33%	94%	0,0%	0,0%
Hengelo OV	83%	nvt	66%	53%	90%	0,0%	0,7%	75%	0%	80%	55%	93%	0,0%	0,0%
Hof van Twente	86%	100%	47%	57%	90%	0,0%	0,0%	81%	nvt	78%	56%	80%	0,0%	0,0%
Lochem	89%	100%	75%	40%	78%	0,0%	0,0%	82%	nvt	84%	38%	100%	0,0%	0,0%
Losser	80%	100%	55%	65%	100%	0,0%	0,0%	61%	100%	59%	77%	100%	0,0%	0,0%
Montferland	92%	80%	65%	49%	94%	0,0%	0,0%	86%	100%	75%	39%	83%	0,0%	0,0%
Oldenzaal	90%	80%	62%	65%	100%	0,0%	0,0%	76%	100%	76%	60%	100%	0,0%	1,3%
Oost Gelre	88%	nvt	35%	45%	100%	0,0%	2,3%	72%	nvt	45%	22%	100%	0,0%	0,0%
Oude IJsselstreek	nvt	nvt	59%	48%	86%	0,0%	0,0%	nvt	nvt	49%	27%	100%	nvt	nvt
Rijssen- Holten	nvt	nvt	67%	53%	92%	nvt	nvt	nvt	nvt	55%	57%	100%	nvt	nvt
Tubbergen	85%	nvt	140%	50%	100%	0,0%	0,0%	83%	nvt	22%	33%	75%	0,0%	0,0%
Twenterand	88%	nvt	57%	72%	100%	0,0%	0,0%	75%	nvt	58%	40%	88%	0,0%	0,0%
Wierden	94%	67%	71%	81%	100%	0,0%	0,0%	85%	0%	73%	74%	86%	0,0%	4,0%
Winterswijk	92%	71%	61%	55%	100%	0,8%	0,0%	67%	50%	63%	51%	100%	0,0%	0,0%
Totaal:	82%	88%	61%	56%	94%	0,1%	0,2%	73%	89%	71%	52%	92%	0,1%	0,4%